

ZALAI KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deáktér 1.
Telefon: 192. — Hirdetések díjazás szerint.

Főszerkesztő:
Kemény László

Feladó szerkesztő:
Erős Sándor

Megjelenik hetenként kétszer.
Előfizetési ára: Egy évre 10 kor. félévre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 fillér. —
Egyes szám ára 12 fillér.

HUSZAS EZREDÜNK hadi muzeumot alapított. A muzeumról érdekes néhány szót ejtenünk Tartalmal ugyanis oly gazdag, hogy önkéntlenül is meglepődik mindaz, aki abban szeltekint. A háború kezdete óta folyton gyűjtjük az érdekes relikviákat. *Bugsch* Aladár ezredparancsnok, mióta az ezred élén áll, nagy ügyszerezzel gyűjtötte mindazt, ami az ezrednek világháborús szereplésére vonatkozik. Úveges szekrényben foglalnak helyet a szokott templom monstranciái, kelyhei, miseruhái, amelyek nagyrészt képviselesek. Hasonló körében van a kézi gránát gyűjtemény, amely érdekes látványosságot nyújt. A különböző kéziratok gyűjteménye a röpíratok, ellenségeink haremódoráról mindenkor beszédes emlékként maradnak fenn. Orosz és olasz gépfegyver is jutott a hadügyminisztérium engedelmével a huszások muzeumába. Mind azokból valók, amelyeket az ellenséges frontokon vitéz huszasaink zsákmányoltak. A gránát gyűjtemény igen hatásos csoportosításban mutatja be az ellenséges ágyúüzem különböző méretű gránátjait, amelyek vitéz huszasainkra állásaira hullottak s vas burokjuk fel nem robbant. Bombák, fegyverek merednek a néző felé. Markó főhadnagy eszébe alól kikerült a hadtestparancsnok és az ezredparancsnok képe. S ezek a fal szélességén. Mellőlük kerül majd Sehamuschula altábornagy, hadtestparancsnok és Synniewsky tábornok, dandárparancsnok képe. Szépek és tanulásosak az orosz fronton megfeszített huszas állások képei. Megható az arékiprosztor, amely a huszas ezred esettét tisztízik emlékek örökíti meg. Fájó érzéssel szemlélük

őket, akik között nem egy ismerőt is jöbarátot látunk. A muzeum nagyjában ezt foglalja magában. Katalógusa mindig újabb kiegészítéssel s emlékekkel bővül s városunk legérdekesebb látványja lesz idővel. De még más szerepet is bízott majd Örök dokumentuma lesz annak, hogy vitéz ezredünk merre s mily mértében vett részt a dúló világháború vészes harciban.

További öldöklés vagy megegyezés?

Az elkövetkezendő béke kialakulásáról eltérők a vélemények. A háború lángján hevített szenvedéssel tárgyalkaj különösen azt a kérdést, vajjon megegyezés alapján jöjjön-e létre a béke, vagy pedig rákényszeríték azt az ellenségre!

Mire is kellene vajtaképpen kényszeríteni az ellenséget? Minő biztosítékokat kellene tőle szerezünk, hogy ezentul sohasem bolygathassa meg a békét? Melyik védőbástyánk válnék feleslegessé, melyiket kellene újból emelni? A diplomataknak és politikusoknak ugyancsak sokat kellene tőni a fejüket, hogy mily módon biztosítsák az olyan béke tartósságát, melyet fegyvereink győzelmével szerezünk.

Azt hisszük, hasztalan történék rajta a

fejüket. Még ha a bőségek bölcssei is ölnének le a zöld asztal mellé, azt mégsem észlelnék ki, miként óvják meg az erőszakkal teremtett békét erőszak által való megzavarral ellen.

Az erőszak révén elérendő béke előfeltétele az igazán tökéletes katonai győzelem, az ellenséges seregek megsemmisítése vagy legalább minden további haladásra képtelenné tétele volna, az ellenséget annyira kellene legyőzni, hogy ellentállóképessége teljesen megtörne és sehonnan, semmiféle segítségre többé ne számíthasson.

Bármily valószínűtlen is — tegyük fel, hogy ezt két-három esztendő után, amennyi okvetlenül kellene hozzá, el tudnók érni. Akkor tehát diktálhatók a békét. Hatalmat gyakorolhatnak ellenségeink fölött. De létezik-e higgadtan gondolkodó ember, aki biznik abban, hogy képesek lennénk azt a rengeteg fáradságot és kötséget elviselni, melyet a legyőzöttökön aratott fölünyünk tartósságának biztosítása megkövetel? Minő mérhetetlen hatalom kellene ahhoz, hogy legyőzött ellenségeink százmillióiban a bosszu és gyűlöletesség erezmeit féken tarthassuk?

Hadi tapasztalatok.

lrlta: **Pongrácz Jenő.**

VI.

A honvéd általában.

AHONVÉD ÁLL egy magyar, horvát, vagy tót parasztból, egy ismétlő puskából, néhány töltényből és egy gyalogsági ásoból. Némelyek az öltözködés nyomát is mutatják. Beszél magyarul, horvátul, vagy tótul a szerint, hogy milyen a fajtája.

A honvéd kéz útas, hidász, árkász, építész, lövész, vegyész, orvos, hadbíró, bombavető, aknarok és harcos; szóval a honvéd az univerzális ember ideája.

A honvédség tagja lehet minden magyar honos, aki századik évét be nem töltötte, ha még agyon nem lötték. A harcra éntemetett egyének azonban exhumálás után, honvéd miniszteri engedéllyel újból állományba vehetők. Siketnémák és elborult elméjűek a pergőtűzben, mint figyelők különlegesen alkalmazhatók.

A honvédek nem parancsol az ..... se, csak minden halandó, neki tehát minden tilos, a harcra éntemetett meg van engedve, hogy clessék.

Vallások különbözők, azonban mindnyájan egyet imádnak, a gyomrukat. Egyébként zásos életet él, egyenként még orosz fogságba jutáskor sem fordul elő.

A honvéd kiképzése harcossá.

Nem is hinné az ember, hogy milyen fogékony a honvéd az elszántságra és a kiképzésre. Bevonulása után három-négy napig teljesen magára hagyatik a laktanya udvarán, nyilván azért, hogy önállóágra tegyen szert. A negyedik-ötödik napon végre bemutatják és százbada osztják. Ettől a naptól fogva a honvéd automatikusan közeledik az elszántsághoz, mert a sok felismerés, leszerelés, kivonulás, bevonulás, orvosi vizsga, tisztogatás, kihallgatás, szolgálat stb. stb. hatása alatt már egy hét múlva lehet hallani, hogy inkább kimegy a harctérre, de ő annyit nem hagyja magát huzgatni. Nemsokára elérkezik a várva-várt indulás ideje. Ilyenkor feltétlenül felönt a garatra, s mikor négy nap múlva negyvened magával kivaggonirozzák a „G” koscsiból s megtudja, hogy esetleg esőben, még ötven kilométert le kell lépnie, hangosan káromlása követeli halálát, szóval egy elszánt és vitéz harcos lett.

Orosz rajtütés.

B.-én" keresztül nyomultunk előre. A muszákat csakhamar elűztük és az ezred alkotnyt után az országuton menetoszlopa alakult. A vonat felzárkózott, az ezredparancsnok a konyhákot is emlegette, tehát mindenki örömmel messélt az ütközetről.

Egyszerre csak az utólj jobbra egy kis

magasláról váratlanul gyalogsági tüzet kaptunk és ezzel egyidejűleg erős dűbörgés volt hallható „Az árokba!” Hangzottak a parancsok. Én E. G. szaktársammal gyorsan az árokba dobtam magamat, a bakák azonban állva maradtak és csendet piszegetve figyelték a dűbörgést, s mikor kétségtelenül megállapították, hogy a konyhák dűbörgőnek vissza „Szerbusz konyha, nem lesz megint vacsora” kiabálták, de a tüzelés nem érdekelte egyiket sem.

A töltény pótlás.

A J. melléti csatáretn történt: A San vízen pontonokon átkeltünk és beástuk magunkat, azonban viradatok újból előre kellett törni, hogy az utánuk jövő csapatoknak helyet adjunk. Az oroszok hihetetlen erős gyalogsági tüzelést fejtettek ki és bizony elég sok halottunk volt, de az előre törés mégis sikerült.

Mikor már újból beástuk és biztonságba éreztük magunkat, megdöbbenve vettem észre, hogy szakszomból K. M. honvéd felugrik, az ártok elhagyva visszafelé szalad, mintegy harminden lépésre lefekszik egy halott mellé s annak hátbördönjén botogtatja. Bár magamban elítéltem a vakmérő embert, mikor ép bölrel visszakerült, mégis megdicséretet. Látjátok, így kell a töltényt pótolni, az eszetektől el kell venni. Derék ember vagy K., aztán mennyit találál nála. Mind meg volt neki jelentem alásnan, tudtam, hogy meg nem ette, mert az este veti

Aki a megegyezés békéjét tanácsolja, az nemcsak a legemberségesebbet és a legpraktikusabbat tanácsolja, de tanácsolja az amúgy is okvetlenül bekövetkező. Kérdés csak az, vajjon ez gyorsan, vagy még csak további hosszadalmas kinszenvedés után fog-e bekövetkezni.

Nálunk már régen hirdetik nemcsak a népek, hanem államférfaink is, hogy a béke csak megegyezés útján jöhet létre. A német nép is már régebben így gondolkozik. Csak vezérei közt eltérők a nézetek. A kérdés azonban, mi módon segíthetik elő legjobban a békekötést, közöttük nem is annyira az elvek, mint inkább a személyek harca.

Bármint legyen is: a történéndők logikus bekövetkezése a háború folytatásához való ragaszkodás által változást nem, csak halasztást szenvedhet. A győzelem békéje lehetetlen, mert ha ki is küzdenék, fentartani nem tudjuk. Össze kellene roszkandunk az adósságok, a katonai kiadások terhe alatt, ha a mi előnyünkre szolgáló új világrendet hatalmi eszközökre akarunk alapítani. — A győzők nagyon hamar észrevennék, — hogy majdnem könnyebb a háboruban, mint a győzelem kitartásában.

A harotérol

Sulyos gránát tömeg hullt a vitéz huszások állására. Már jó időn át tartott a gránát eső s imit-amett a rohamozó oroszok is mutatkoztak az állásaink előtt. Nyugaton várja a két óra népfelkelő a történéndők s gondolataik talán övéknél voltak búsuzón s onnan tértek vissza a veszélyes jelenbe, mikor az egyik az ismert huszár honvédről szólal meg! — Bizony, komám, jóvra alighanem alulról szagoljuk az ibolyát ilyenkor.

nyolc hatos árát, volt a válasz elképésemre. A vitéz töltenypótló nyolc hatos ára kenyérré szaladt a legnagyobb géppuska tüzbén az elcséthesz.

Ez a K. egyébként igen szolgálatkés és becsületes harcos volt. Mikor harmadnapra a tüzelés némileg alább hagyott és B. alezredes úr elrendelte a halottak hátravételét, K. önként vállalkozott és egymaga az éj folyamán hat halottat cipelt hátra. Derék magatartást egy darabka sült hussal jutalmaztam. Később jelentették, hogy K.-tól hat darab erszény és, hat darab borotvát loptak el.

Sárga alma, piros alma.

Mikor 14-ben R.-től el kellett lögni, az volt ám még csak valami. Még szegény H. alezredes úr is megjegyezte, hogy Zalan futása ehhez képest Kismiska volt. A bakák azt kérdezték egymástól, hogy mi lesz itt tulajdonképpen. Éjjel menet, nappal menet, se étkezés, se dohány, csak menet és létszám. Ez mégis csak borzasztó! még ilyen nem is hallottak, mondogatták. Én mesterlövő vagyok, vágott közbe K. L. szakaszvezető, a még lövész díjat sem fizetnek az embernek, a mindent!

Denique honvéd és közös, tűzér és drago-nyos, ágyú és tarack, kocs, ló és autó, biciklisták és vágó marhák stb. stb. mind egymáson keresztül kasul hónapolyogtak a feltört országúton visszafelé és óh végezet, mindez zuhogó

Apróságok a királyról.

Sok érdekes apróságot tartalmaz az a Bécsben megjelent könyv, amely a királyi család életét írja meg Anékdóti, kedves apróságok töltik meg ezt a könyvet, amelyből néhányat alább közlünk:

Amikor [Károly király még főherceg volt, nagyon szerette, ha az asztalnál fesztelenség uralkodott. Egy alkalommal egyik vezérkari tiszt későn érkezett az ebédhez, mert nagyon sok volt a dolga. A hosszan faasztalnál már nem volt hely, csak egy hely volt szabad épen a főherceg mellett.

Ebéd közben a főherceg szívesen beszélt el vidám anekdoták. Így többek között elbeszélte azt is, hogy egy alkalommal látogatást tett egy kolera-kórházban, a betegekkel beszéde tárgyelt és egyikkel-másikkal kezét is fogott. Amikor távozni akart, előbe állt egy szanitó, mereven ott állott előtte és így szólt:

— Császári és királyi fenség, alázatosan kérem, ne tessék most az újat a szájaiba dugni!

Az asztalnál természetesen szüvből nevettek az ilyen élményeken, de maga az elbeszélő nevetett legjobban.

Amikor a trónörökös az olasz határra utazott, vonatja egyik állomáson 12 percig állt. A trónörökös elhagyta kocsiját, beszélgetett az állomásfőnökkel és az állomásparancsnokkal, egy háborúban megrokkant főhadnaggyal. Beszélgetés közben mellékesen odaszólt parancsörtszájához:

— Azt hiszem, itt lehet újságokat kapni, jó volna néhányat beszerezni.

— Milyen lapokat parancsol fenség?

— Amilyent kapni lehet.

Amikor a vonat indulni kezdett a parancsörtszaj három budapesti és három bécsi újságot nyújtott át a főhercegnek.

— Ez az egész saakhiány, szólt a parancsörtszaj.

— Legalább megörizzük a paritást, jegyezte meg a főherceg

Amikor a főherceget alezredessé léptették elő, bemutatkozott ezredénél. Az ezredes az uralkodóház tagját az előírás szerinti tiszteletgel állásban üdvözölte.

esében, amely huszonkét nap híján negyven napig tartott.

Ilyen tragikus körülmények között kalimpáltunk állva, alva, félig halva, amikor hirtelen egy új kanyarulatnál egy sárga almával telt galiciái faluban léltek magunkat. Az agyongyötört emberek hirtelen meglették varázsszava, pillanet múlva mint fürge majmok ugráltak át a palánkokon és nyargáltak az almafákra, ahonnan jellemei, vigyorogva szaladtak beosztásukba. Örömmel tárgyalták a sikerült rohamot, de a folytonos menetelés és eső folytán megint a szenvedés lett az osztályrész. A kimerültség annyira erőt vett rajtuk, hogy már nem is mertem őket bátorítani és látszólag beletenyogtam (valóban azonban kardomra gondoltam) azon elhatározásukra, hogy a nem messze levő kis magaslatig még el mennek, de azután kidőlnék.

Keserves pár száz lépés, és elérjük a kis magaslatot, azonban vele együtt egy kis galiciái falut is, tele piros almákkal. Sógör milyen alma? Jobb jobb, mint a sárga kiált az egyik fa tetejéről vigyorogva egy huszár? Én Uramfia! Az én agyongyötört honvédeim kenyértarisznyáiból rögtön a sárga repülnek a sárga alma és pont-ról-pontra megismétlik az előbbeni alma roham, mindössze annyai eltéréssel, hogy egyszer a huszár is igazat mondott.

(Folytatása következik.)

Károly József főherceg mosolygva szólt az ezredeshez:

— Ezredes úr, itt ön az én felettesem. Nekem, nem önnek kell vigyázni-ban állni.

Egy automobil kirándulás alkalmával a főherceg, aki akkor kapitány volt és fiatal felesége, Nadvorna galiciái kis községbe érkeztek. Az autót az uton hagyták, betértek egy kis zsidó koremszba. A koremszárón miután vendégeit kiszolgáltá, leült vendégeihez és elmondta, hogy fia a kolomeai ezredben szolgál. Éppen ma akart neki öt koronát küldeni, de talán a „szakaszvezető” ur lenne olyan szives a pénzt a fiának elvinni.

— Nagyon szívesen, felelte a „szakaszvezető” ur. Megteszem, ha megbizik bennem.

Amikor az egyszerű zsidóasszony a belső szobából előhozta az ökoronát, csomagot is hozott és megkérte a katonát, hogy ha már az ur oly szives pénzt elvinni, vinné el a csomag „fehérneműt” is.

— Ezt már én fogom „elintézni”, szólt a fiatal főhercegaszony.

Kolomeában a főherceg magához hívatta a katonát, átadta az anyja üdvözlét, odaadta a csomagot és az öt koronát, mely időközben a főhercegi pár zsebeiben szépen kamatozott.

HETEDIKSZER.

Babonás emberek szerencsés számnak tartják a hetest. Vannak, akik éppen magyar szerencseszámunk mondják. Hétfői sárkányról, a hetedik szerencseszámúról szól a magyar népmese. Hétfővel szerették meg a hazát elinik.

De minden kabalánál többet mond a józan számítás, midőn a hetedik magyar hadikölcsön sikerében binnük. Nem maradtak nálcuk talca nélkül a fejelemet nemétek fényes példája, akik hetedik alkalommal tízenkötőzer milliónyi hadikölcsönt jogyértek. Nem maradtunk el a hetedikszert saját korbábi hat hadikölcsönünk nagyszerű eredménye mögött. Soha nem volt nálunk nagyobb a pénzössze, soha buzdítóbb a nemes és hasznos tökélefejtésére való alkalom. Egész társadalmi osztályok jutottak a háború alatt vagyónóhoz és a legszegyebér rétegekben is népszerűvé vált az állami járadékkötvények vásárlása. Mindenki tudja, hogy kötelessége nem másokhoz mérten, hanem csupán saját anyagi helyzetéhez képest minden erejével támogatni a hadikölcsön sorsdöntő ügyét és abban is bizonyos minden ember, hogy majd rá jár a ruha azokra, akik a háború folytán rájuk szőnlött szeretlen nyofaságból nem méltó módon, vagy éppen nem adózték a nemzeti célnak.

Még többről van szó. Békét hőlajunk és remélünk, de a rájuk érszokott háborút oly dicső kizdelen és oly sok véres áldozat után lehetetlen befejeznünk a házáz békével. Csak tisztességes békével elégegethünk meg mi, csak ilyet layghatunk utóainkra. Előzhez pedig kitartás kell s a kitartáshoz az új hadikölcsön teljes sikere.

Együtt a hét magyar hadikölcsön jobban ijessze le a vesztőnkre törő ellenséget a mesék hűfjén sárkányánál; ugy védje meg, olyan szilárdan adja át hazánkat boldogabb jövőnek, ahogy a hét vezér megszerelte. Legyen ez a hadikölcsön az a szerencsés hetedik gyermek, aki megtalálja és elhozza nekünk a legnagyobb kincsét: a megérdemelt, nekünk való békét.

A gyufa ismét drágább lett.

Szomorú feladat, hogy minden héten más-más szükségleti cikk drágulásáról kell hirt adniunk. Legutóbb a cukor várható drágulásáról adtuk hírt, most meg a gyufa jön a fekete listára. A gyufadrusító r t ugyanis körlevélben értesítette a nagykereskedőket, hogy a gyufa nyugyiban eladási árát századárabonként 3 K 80 fillérről 4 K 20 fillérré emeli fel.

HIREK

A főgimnázium gyászünnepe.

Nov. 1. és 2. főgimnázium megható három gyásznapot rendezett. Mínd a három nap kerete messze kimagasló a közönséges iskolai ünnepek általágából. Az első az elhunyt piarista tanárok s rónáján tartották, hol Huchausen Lajos tartott emlékbeszédet, Smolecz Lajos pedig szavalt. Az énekkar három gyász-dal emléklélekvé emelte a megható gyászünnepe szintjét. A másodikban az elhunyt hősök sirnján áldozott a hősök kegyeletlen emlékeztetének. Az énekkar Himnusz, Szózat, a két alkalma gyász-dala között Lódnér Nándor 5 o t megható szavazata s Hutter Ernő 7. o. t. közvetlen szavakból összerótt szép emlékbeszéd adták az eszmet tartalmaz. Az ünnepeken az egész város társadalmá részt vet. A harmadik nap a város-háza díszterében pénteken délelőtti föltüzenegekor impozáns keretben folyt le. Az ifjúság és a tanügy barátai megtöltötték a termet, ahol pontban föltüzenegegyor felhasznált a főgimnázium énekkarjával együtt, mely megújított a Himnusz fönekelte. Schwarz Kornél 3. o. t. szavazata után Mosonyi Szent telt hantok darabját énekelte abszolút biztonsággal az énekkar, amely után Kovács Antal piarista tanár tartotta meg remek szép emlékbeszédjét. A hatalmas beszéd, amely egyuttal kórkóp is volt — abból a szomorú valóságból indult ki, hogy Európa és Ázsia szárazföldi és tengeri oszlatereiről kell képezelniük nekünk oszadni az elesett hősök emléket. Kiemeli, hogy a hősök énekek vált és értékes életet áldoztak s ezért érdemük határán Bizonyítva után, hogy az elesettek a köztesség és a becsület hősei s ebből származtatja az az éleket kötelezettség a hoflak iránt, mely szintén kettős. Egyrészt nem szabad engedni, hogy eddigi harcaink eredménye tönkre jusson, másrészt, hogy emlékönekek bésélés-gis, külsőleg is állandónak kell lennie. A díszölt lelkekhez intézett bucsuzóval záródik a remek szép emlékbeszéd. A nagy figyelemmel s osztialan tetszéssel fogadtak szavak mán a híres Saul oratórium egy hatószálmú gyász-dala következett, amelyre Hajdú Dezső 8. o. t. művésziileg kidolgozott szavazata nyújtott gyönyörűséget. Erre Ima a hazafért című nyolcoszalmú kar következik. Mehul József és testvérei e. oratóriumából, amely után Bród Andor 8. o. t. szavazata emelte az ünnepe hangulatát. Ezután Weberótl a Kárd dalt, majd a Szózatot énekelte az intézet éneksara. Az önkéntes adományokból 210 K gyűlt be a hősök sirnjának gondozására.

A hősök ünnepe a felsőkereskedelmi és a polgári iskolákban.

A felső kereskedelmi iskolában nov. 2-án megható nap keretében áldoztak a hősök emlékének. Domány Árnin tanár tartott alkalmi fölvesszést. Dr. Villányi Henrik igazgató pedig szeretetteljes szavakkal emlékeztet meg az intézet hősök halált halt növendékeiről. Az énekkar a Himnusz és a Szózatot énekelte.

A polgári iskolában Jelinek Márk tanár tartott nék alkalmi beszédet, amelyen kívül szavaltok és énekek tettek értékes emlékbeszéd. Kegyetes ünnepeit.

A helybeli zrí. elemi iskola 1. évi november hó 2-án d. e. 10 órakor eszengeri uti iskolahelyiségében a hősök halált halt magyar vitézek emlékére gyásznapot tartott, melyre városunk érdeklődő közönségét szívesen látta vendégül a tanterület. Az ünnepegyor műsora a következő volt: Himnusz, ünnepe beszéd az iskola igazgatójától. Szavaltok: Horvát Anna, Weinberger Erzsé, Steiner Oszkár 3. o. t.

Székel Jánia, Kéry Stefánia, Blankenberg Vilmos, Grosz István és Ledószky István 4. o. t. Az ünnepegyor utolsó pontja a Szózat volt.

Adományok az árva templomnak.

Bugsch Aladár úrnak a felsőtemplomnak beszerzendő misericórdiá 20 Koronát adott. A neves-lekű úraszony adományát rend-eltetési helyére juttattuk.

Gyászintézkedések.

A Nagykanizsai Emberbarát Temetkezési Egyesület elhunyt tagjainak lelki névdévt e. hó 6-án, kedden reggel 8 órakor a felső templomban gyászmissé szolgált.

Városi közgyűlés.

Igaz, rendkívüli volt, de kevesen is gyűltek össze a képviselők, azok is legtöbbször unottan, álmosan hallgatták a különböző lassu galopban árgelő előterjesztéseket.

Meglehet azonban vele mindenki elégedve. Tisztviselők, kőmönységek, helyszerezők mind-mind megkapták amit öhöljottak. Csak Ujváry Géza d-battizott az a kőmönységek díjának fölemelésé ellen, azonban leszavazták társai s így a kőmönységek megkapták az 50 százalékos terítémetelést, hogy mostoháiban bánt el a tanács az iparisikolai tanítók aróájának fölemelésével: nekik csak 35 százalékos emelést javasolt, amit a képviselőtestület nem is szavazott azonban, ha a kőmönységek megérdemelték az 50 százalékos emelést azért, mert egy évben 12 szereznek a kőmönységek, mert tisztívni nem igen szoktak akkor ugyanolyan arányban az iparisikolai tanítók is megérdemelték volna.

Osaklgy persze! Szó-zöljök nem akadt, a tárgyszorozatban is oda hátrásztították a kőmönységek, helyszerezők és szibarosok mög, hogy annál rövidebben elbánnassanak velük. Még is kapták a többletet, hogy két év alatt csinálhatnának befelö egy pár fejétes eszmét. Nede neki ez is elég. Így gondolkozik a böles tanács s a jó városi képviselők.

Emlékezzünk!

A feketeszárnyú Halál suhogra száll ma a föld felett. Szélid mezikön. és vad sziklaormokon, tengerük vizein és Yhósvatagokon a haladókék és szenvedők segyél róse síkolt fel. Vörös sebek és szörnyű fájdalmak szagatják milliók testét és ezek között sok ezer tudóvözés hős.

Fiatl, gyönyörű testek aggá sorvaszt a rettenetes kör, bátor, hős férfiakból vánszörög árnyakat formál. Meg kell mentenünk őket! A nagy áldozattal szemben, amit őrünk hoztak, milyen kicsiny a mi áldozatunk! Néhány fillér csak, amelyet gyógyításukra gondozásukra adunk.

Mementőt írt fölünk az ősi elmúlás! A szomorú-fűtek mélyen bölögatnak a temetők hantjai fölött. Halottak napján, m'kor kizarándokolunk a sírokhöz, mely megáldozással gondoljunk az éleket szenvedéseire, a tudóvözések lassú haladókására. És a halotk koszorúba fonjunk kevesebbet egy virágzállal s e virág értéket ajándékozzuk oda a tudóvözések megmentésére.

Emlékezz, megható szívén emberek, ti boldog egységességek, ne dobjátok félre a hozottak az egy-sület által küldött befelö lapot. Az az adomány, amit rajzestek, haladó éretek megmentője lehet! — Ás ízen igazlma teremtményeinké jóságában gyökereszik. Gondoljátok erre és gondoljátok a hatásra!

József kir. herceg Szénatoriumi Egyesület Budapest, IV. Süttör-utca 2.

— Adakozzunk a Vörös Kereszt Egyletnek.

A hadifogolytárolt gazdákhoz.

A cs. és kir. Hadügyminiszter ur folyó évi augusztus hó 30-án 41.000 abt. 10/kgf szám alatt kelt intézkedéssel az érdekelte kormányhatóságok meghallgatása után a hadifogolyoknak fizendő n-munkabér pótlék tekintetében folyó évi november hó 1-től kezdődő hatállyal a következő szabályokat láptette életbe a mezőgazdaságban foglalkoztatott hadifogoly után fizendő legkisebb munka bér pótlék napi 30 filléren állapították meg, ipari (bánya és kohó) üzemekben, közlekedési vállalatoknál és általában minden mezőgazdasági üzemben pedig 50 filléren tekintet nélkül arra, hogy a munkaadó magán egyén község, állam vagy törvényhatóságé, a munkaadónak nincs joga ezt a bér minimumot leszállítani vagy beszüntetni. A munkaadó a bérminimumnál nagyobb díjat is fizethet a hadifogolyoknak azszal, a korlátozásal azonban, hogy 10 naponként 25 koronánál nagyobb összeget a hadifogoly nem kaphat kézhez, ha a hadifogoly 10 nap alatt 25 koronánál kerestet volna, úgy a munkaadó a többletet a hadifogoly javára írni s távozásakor az illetékes táborba átutalni kötele. A hadifogoly azonban ebből az összegből megengedhet dolgokat vásárolhat s ezek a költségek letételő fedezetek. Az a munkaadó aki a bérpótlék minimumának kitelését szabályszertelen igazolni nem tudja e rendelkezés életbelépének napjától kezdve azon járulékok után fizetésére fog kötelezteni, amelyek kiiltetését igazolni nem tudja. Ebből a céből az óvadék is igénybe vehető. A cs. és kir. hadügyminiszter ur sulyt helyez arra, hogy ott ahol lehetlesse a napi munkabérpótlék helyett szakmáj bér fizetéssek, amely esetben azonban szintén nem lehet a hadifogoly napi járuléka 30 fillére 50 fillérnél kevesebb. Mely munkaadó folyó évi október hó 15-éig nem jelenti ki, hogy a hadifogolyok által feltételek mellett vállalni nem hajlandó óvadék tekintetük, hogy a bérszábit kötelezően elfogadja.

Felhívás.

Felhívtnak az összes hadifogolyokat foglalkoztató munkaadók, hogy hadifogolyokkal együtt a foglyok összeírása és orvosi megvizsgálása céljából f. évi november hó 4-én délután 2 órakor Nagykanizsán a város-ház udvarán okvetlen jelenjenek meg.

Figyelemre: a munkaadókat, amennyiben ezen felhívásomnak nem tesznek eleget, felelősségre lesznek vonva és a hadifogolyok a meg nem jelenő munkaadóktól el lesznek véve.

Nagykanizsán, 1917 évi november hó 1.

Deutsch hadnaggy fogolygyógyeletesi tiszt.

A köztisztviselők beszerzési csoportja.

Meghalt, még mielött őt volna. Megalakult a magas kormány felhívására társadtak, próbálkoztak erőlködtek is a bizottsági tagok, azonban a magas cécből beigért kormánytámogatásból nem lett semmi s így azok kedvet vesztve elhatározták, hogy a legközelebb közgyűlést bírnak össze, leteszik mandátumukat, mert nemcsak, hogy támogatást nem nyertek, de sőt éppen felülről határozott rosszakaratl s nemtörődömséggel találkoztak, ami méltán elkiserithette mindnyáját.

Valóban szomorú jelentőség az, hogy éppen a tisztviselői karnak kell a háború legnehezebb részét kivenni s csak azért, mert akkor — éppen akkor amikor segíteni kellene rajt, amikor rongyait betakarogni kellene a szakába tölire, valamint teremteni, akkor nincs gazdája, akkor nincs jóakarója.

Csak dolgozzák, mint barom azért az éhberéért, mely felett egy hatóságú meszaros is egyet mosolyog.

És a társadalom?? fityul róal egyet, mit bánja, ha éhen halnak s úgy fagnak is meg. Híz nekik a tisztviselő csak egy rossz, amely nélkül most is könnyen el lehetnek.

Szegény tisztviselők!

Adakozunk a Hadsegélyzőnek.

Adakozunk a háboru rokkantjainak és családjaiknak.

Irodalom.

— A pápaválasztás jogtörténete és tételei. Jaka. Irta: **Lukács József**, főgimn. tanár. A vaskos munka a pápaválasztás történeti fejlődésével foglalkozik, amíg az jelen slakjához ért. Mindenkinél érdekes és tanulmányos olvasmány, amely míg egyrészt szigorúan tudományos, másrészt könnyed stílusával élvezetes olvasmány. A világtörténelem o jelentős mozzanatának ismerete minden kultúrember tudásának szükséges része. A mű ára 4 korona. — Kapható Ifj. Wajdits József könyvkereskedésében, Nagykanizsán.

— **Új Idők.** A világháboru leghebb krónikása, irásban és képmen az Új Idők. A mi érdekes esemény a nagy világháboru harcainak történeti, az mind olyan négy felelő szerepekben. Érdekes, művészi stílusú és előkelő illusztrációkkal. Hurog Ferenc hollapját, az Új Idők, melynek minden száma aktuális közleményekben, újszerűségeiben és regényeiben is egyaránt a szépirodalom ápolója — Előfizetési ára negyedévre 5 korona. Kiadóhivatal, Budapest, VI. Andrássy-utca 18. sz.

— **A „Vasárnapi Újság”** minden száma gazdag tartalommal jelenik meg. A Vasárnapi Újság előfizetési ára negyedévre öt korona. Világkrónika-vel együtt hat korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Újság” kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4.). Ugyanígy megrendelhető a „Képes Néplap”, a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre 2 korona 40 fillér.

— **As „Elet”** szépirodalmi és művészeti hollapot (szerkesztő Andor József) gazdag tartalom, érdekes és aktuális képmen ösztönzik ki. A kiadóhivatalon megolag ajánljuk olvasóink figyelmébe. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, I. Fehérvári-utca 15/c. — Előfizetési ár félévre 10 kor. Mutatványssalot készleggel küld a kiadóhivatal.

— **Magyar Szinpad.** Budapest egyetlen színházi és zenei napilapja, az Erényi Nándor szerkesztésében megolcsó Magyar Szinpad teljesen új formában, pompás aktuális művészi rajzokkal, országos nevű kiváló írók közreműködésével jelenik meg szeptember elseje óta és napról-napra a színház, zene variété és mozi világából való érdekes közleményekben, friss hírekben és pikáns playkákon kívül külön foglalkozik a vidék színházi és művészi híreivel is. Bédigi számaiba Hurog Ferenc, Molnár Ferenc, Nagy Endre, Porsolt Kálmán és mások írtak cikkeket, hatós munkatársait a többi közt Harasnyi Zoell, Rajtkay György és Geurru Andor. Nagy Endre saját rajzaival tarkított cikksorozatot kezdett beind a vidéki színházi furesaságokról. „Jönnek a szanderek” címmel és szeptember 15-én kezdte közölni a lap Krudy Gyula „Bukfenc” című színházi regényét, amelynek minden folytatását Major Henrik rajzolmányos illusztrációja díszíti. A Magyar Szinpad előfizetési ára egy évrre 38 kor., egy hónapra 3 kor. A kiadóhivatal Budapest, VIII., Böök Sallárd-utca 18. Kívánatra egy hélig ingyen küld mutatványssalot.

BERLIN színházban**Nagykanizsán, Erzsébet-tér Szarvas-Szálloda**

ujjonnan átalakított modern nagytérben mindig a legújabb, legszebb és legerdekesebb műsorra talál a közönség. Mindenik előadás a kinematografia legelsőrendű és legújabb alkotásaiból van összeállítva. Szébb és érdekesebb s tanulságosabb műsrot a fővárosi mozgószínházakban sem lehet látni s a helyi árak olyan olcsók, hogy még a legszegényebb ember is megnézheti. A „BERLIN” színház agilis igazgatója mindig a legújabb és legváltozatosabb mozgószínházakat mutatja be. — Nem sajnál sem fáradságot, sem költséget, hogy a t. közönségnek az előadásokat minél kellemesebbé és élvezetesebbé tegye. — A „BERLIN” mozgószínház látogatását mindenkinél a legmelegebben ajánljuk. A zenét egyelőrendű kiváló szalon zenekar szolgáltatja. Minden nap tartatik előadás. A m fizetelt közönség szives pártfogását és az előadáson való pontos megjelenését tisztelettel kéri Az igazgatóság.

Szeretettel adományokat a frontra szállít a Hadsegélyző Hivatal Átvételi Küldönménye: Budapest, VI., Váci-utca 38. Adakozunk az elesett hősök özvegyei és árvái javára! — Hadsegélyző Hivatal főpénztára, Képviselelőház.

Adakozunk a vak katonák részére.

Az intelligens magyar uri közönség

napilapja a

BUDAPESTI HIRLAP

Harmínhét éves rendületlen és változatos programja

A magyarságot Est állja és tartja és küzd érte idegen áramlatoknak minden rohamával szemközt.

Programjokkal egységes politikai gondolat emelkedett megnyilatkozásai.

Tárgyaikkal, regényei irodalmi értékűek és szórakoztatók.

Tudósításai frissek, kimerítők és megbízhatók.

Szerkesztésében izéles, komoly és gondos.

A BUDAPESTI HIRLAP-nak, mely július elejéről új előfizetési nyit előfizetési ára: egész évre 38 korona, félévre 19 korona, negyedévre 9 korona 50 fillér, egy hónapra 3 korona 30 fillér.

A kiadóhivatal címe: Budapest, VIII. kerület Böök-Sallárd-utca 4. sz.

NÉVJEGYEK

eddig még nem létezett nagy választékban jutányos áron készültnek

Ifj. Wajdits József könyvnyomdájában.

Videki megrendelések azonnali elintéztetnek

A világháboru minden mozzanatáról

bő, eredeti, megbízható, kimerítő

értesülésekkel, térképekkel, magyarázatokkal szolgál az

AZ UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP

olvasóinak.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre . . . . . 38 korona.

Félévre . . . . . 19 "

Negyedévre . . . . . 9 K. 50 f.

Egy hónapra . . . . . 3 K. 30 f.

Megrendelési cím:

AZ UJSÁG KIADÓHIVATALA Budapest, VII., Rákóczi utca 64. szám

Darabos barna szent, Por- és daraszent, Meszet

ajánl azonnali szállításra

Bergstein Pál

közönség- és termény-nagykereskedő

SZOMBATHELY.

Interurban telefon 355.

— Egy irodista, ki kereskedelmi iskolát jó eredménnyel végzett s a magyar és a német levelezésben teljesen jártas azonnal felvétetik Ifj. Wajdits József könyvkereskedésében. —

IFJ. WAJDITS JÓZSEF

KÖNYV-, PAPIR- ÉS IRÓSZERKERESKEDÉSE

Dús raktár legújabb divatu levélpapirokban és névjegyekben Nyomatványok izéles kivitelben jutányos árbán gyorsan készítettnek.

Tanintézetek részére szükséges cikkek dús raktára Jegyzői és egyéb közigazgatási nyomatványok nagy raktára.

ZALAI KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deákter 1.
Telefon: 189. — Hirdetések díjszabás szerint.

Főszerkesztő:
Kemény László

Feladó szerkesztő:
Erős Sándor

Megjelenik hetenkint kétszer.
Előfizetési ára: Egy évre 10 kor, félévre 5 korona, negyedévre 2 korona 40 fillér. — Egyenlő száma ára 12 fillér.

A szegénység veszszekszik.

A ház- és a közélet közt sok a rokon vonás.

Ha kutatjuk az okokat, melyektől a házasság boldogsága függ, úgy láthatjuk, hogy legalább is egyéni tulajdonságok azok, melyek befolyásukat érvényesítik. De van egy másik körülmény is, mely a házasság boldogságára nézve nem csekélyebb fontossággal bír.

A házasságok közti nézeteltérések, veszekedések nagy részének kulförása a szegénység. Ahol nem is több, csak a mindennapi kenyér biztos, ott sokkal ritkább a civakodás, mint az étellel keservesen küszködő házastársak közt: a szegénység veszszekszik.

Ma a szegénység veszszekedése nem húzódik meg szűk családi körben. A háboru okozta, hogy kilépett onnan a nagy nyilvánosságba, a közéletbe, ahonnan kiszorította előkelő elődjét: a tisztességes vitaközösé.

A hosszú háboru szükségét teremtett. Az inség Európaszerte felütötte hydrafejét. A nélkülözés orgáikat ül. A szenvedők el-

kedvtlenednek, bosszúokká válnak, a türes némaságát itt is, ott is megszakítja az igaztalan vádskodás, mely nem a rendkívüli viszonyokat, hanem az együtt sínylő embertársak gyarlóságát okolja a bajokért. Ránéhezdedt a tudat az emberekre, hogy nem áll hatalmukban a viszonyokat megváltoztatni és ha kénytelen kellett meg is adják magukat soruknak, mégis néha önkéntelenül kitör belőlük a jajszó — s ki csodálkozhatik azon, hogy a panaszköz közvadás is veygyűlhök? Hiszen a vádak közt vannak bizonyára alaposak is és alapos vádak ellen nem is volna kifogásunk, ha ujjabban nem kapott volna lábra oly vádaskodási düh, mely minden válogatás nélkül nekírt bűnösnek, ártatlannak.

Ausztriával egy sorban harcolunk a sok, bennünket elpusztítani akaró végezt háboruba indultunk. Még élénken emlékszünk a bécsi lapoknak a háboru első napjaiban közölt cikkeire, melyeknek címe: "Ülvölzet Budapestnek" volt. Bezzeg akkor, amikor a jólét napjaiban fegyvert ragadtunk a közös cél érdekében, kifogyhatatlanok voltak az osztrákok megdiczérésűnkben. Azóta sohasem szegűtek meg szöv-

ségi hűségűnket. Folyt és folyik még ma is patakokban a drága magyar vér és élmezűnk az egész közös armádiát; s ami élelmiszert csak nélkülözhetünk, hogy magunk ne vesszünk éhhalálon, azt mind átküldjük a Lajtán, az átcsempészetről nem is szólva. Betajtuk, hogy ez mind Ausztria élelmészére tényleg kevés. De adhatunk-e többet, amikor nekünk is alig van? Zsirt, szalonnát, sertéshust kövételnek tölünk rettentés fenyegetésekkel, mi meg örűlünk, ha zsir hálgett nagy nehezen és nagy ritkán egy kis margarinhoz juthatunk. Nem adhatunk többet, mint amennyit tényleg adunk. Mégis — a szegénység veszszekszik.

De nemcsak Ausztriában. Itthon is alig mulik el nap, hogy valakit meg ne támadnának, meg ne vádolnának. Hová lett az igazságszolgáltatásnak az az elve, melyet békében mindig tiszteltben tartottunk, hogy inkább kilencvenkilenc bűnöst futni engedjünk, mintsem hogy egy ártatlant elítéljünk!

A vád rohamosan fut, meg nem áll. Közéletünk oszlopainál sem, olyanoknál sem, kikhez még a gyaruu árnyaka sem

Méltóság

Malatinszky Lajos ur,

Biharodmegye főispánjának margittai idogalása alkalmára.

Irta: Zombory Gyula.

Hozott Isten körünkbe drága Főur,
Levél kalappal vártuk jöfűdöt,
Bízalommal fogadott új megyéd
S hódolattal ill mi — légedet.
A szép Zalának fiát tudjuk benned,
E magyar Szevicznak érdeműs fiát,
Kű kormányunk bölcs lapintatálval,
Missióba küldte ide át...
A "Királyhágó" erdős hegyvidéke
S neclári szűrő "Er" mente néz réad,
Munkádra vár s én gyözűdten tudom,
Hogy babér lesz, mit távozáskor ad...
Kű smaragd szín Balatonunk szele
Megérintett, csak letterős lehet —

Zalamegye ezer példát adott
(Sóvohatűk egy hosszú sor nevet)
Kű halárán tul vill hivatalása,
Mind-mind dicűdítve létű meg haza,
Kikre mindörűk büszke létű megyéje,
S büszke jeles fiára a Haza.
Az Ég kísérjen magas szűl udanon
Drága Főur: vedd hódolatlank,
Számíts reánk; békében, viharban
Hívűsége sen mi Velel vagyunk.
Margitta, 1917. okt. 25.

Hadi tapasztalatok.

Irta: Pongrácz Jenő.

VII.

Az irány.

Megint a gyomor. Hiába a hónapét lástene a gyomor.

Mikor T-t felarűtűk, ami zászlónajunk masirozott a városon keresztül legutóbb. Nem volt tehát csoda, hogy a B. M. dobosunk tiz Koronárűt angy almáslepényt kapott, hogy alig férűt el dobján. És mi történt a lepénnyel? B. egy álló helyében megette.

Később, űtközűt alkalmával B-t tarkón lötűk. Sebe elég súlyos lehetűt, mert halott hal-

ványan fűmolygott hozzám az árokba, hogy sebűsűlűsűt és távozását jelentse. Mély részvétűl bocsájítottam utjára. A segélyhelyrűl azonban ámulatomra visszajűtt. Miérűt kűldtek vissza, kérűdtem ijedetűn. Nem kűldtek vissza, jelentem alállan, csak magamrűl jűttem vissza megkérűdűni, hogy nem lehetű-e T. felű venni az irányt. Neműl Oszűt mi rűt szeretűl T. felű menni? Ott jű almás lepényt lehet kapni, volt a válasz és B. szomoruan távozott.

A részvét.

Az 1914. évi gigászű küzűdelem javában tartott, 21 napig vívűtűk a San melletű csatát. A hangulat elég rűzsűtűl, de azért a helyzet elég tűvűs volt. Mindazonáltal nagy örűműnk lett, mikor három B. különitűműy címűn J-re vittek bennűnkűt nűgy kilométerre a tűvűzalnrűl.

Jű alvűsűk, jű felűtelezés, mozgókonyha, rum, tea, sajt, bor stb. ez kell a honvűdűnek.

A jű hangulatot azonban megzavarta egy szomorű incidens. A hadosztálybírószűg halára ítelte I. L. 12. gyalogezredbelű űrvezetűt és az ítelűt végrehajtásával a B. különitűműy bűtza megű. A kivégűsűsűz az egész különitűműy kivűnűlt. D. fűhűdnagy felolvastű a rűvid és rideg ítéletűt. A szerencsétlen bűne az volt, hogy éjűl a tűvűzalnrűl hátra szűkűtt egy faluba.

Kűzben megkérűzűt P-bűl a hadosztály papja fehér ingben, kezűben feszűlletűl, elűállt a hat lűvűsű, miűtűn űrvezetűi csillagait lemetszű-

*Örűműdűt kűszűlűk kelűsű munkatársűnkű hűrűzűtűl kűlűtűlűtűl, meűt Malatinszky Lajos ur a mi bűszűségűnkű is, meűt ű Zombory Gyula.

férhet. Mindenkit gyanúsítanak, már azórt is, hogy így egy-egy másik bűnöst kiugratassák a bokorból.

Ezt nem szabad folytatni. Szenved alatta a közélet tisztasága. Az idő mostohasága nem lehet ok arra, hogy ártatlanokat gyanúsítsanak, ami csak arra jó, hogy a most annyira szükséges egyetértést megbomlassza.

Ne veszekdjék tovább a szegénység! Ne gyanúsítsunk, ne vádoljunk, míg vádjaink igazáról teljes meggyőződést nem szerztünk! Csak ha a bizonyítékokhoz kétség nem férhet, vádoljunk és vágjunk oda keményen — a bíró ítélkezze, a társadalom pedig büntessen közmegegyezéssel!

Hosszubójt olasz hadifogságban.

Nemesak a tengeri vihar, de a hadifogság is megtanítja az embert imádkozni. Ezt látjuk Rajki István tüzérhadnagy leveléből, aki a 10. iszóni offenzívában került olasz hadifogságba. Nagykanizsán lakó szüleinek küldött levelében így ír a hosszubójt megműveléséről: „Ma este ért véget a nagybójt. Ahogy lehetséges volt, mi is megműveltük. Nagybójt előestéjén egyszerű vacsora volt. Templomunk egy úres helyiséget rendeztünk be. A templomtól lehetőleg úgy rendezték be, hogy az ennél ünnepeiből legyen. A falakra konzervdobozokból készült gyertyatartókat helyeztünk el. A szőnyeget egy terítővel bevont éjjeli-székény helyettesített. Imakönyveket a római kápi... hitkönyvekből kaptunk. Nagyon meglehető volt az ünnep. Predikáció is volt. Az ünnepi szónoklatot egy ügyvéd bajtársunk tartotta, ki igazán főnyesen töltötte be szerepét. Könyveket csak ki szeméinkből, oly meglehetően ünnepies volt. Az ünnep kimenetelekor újra jó vacsora várt bennünk.

ték, bekötötték a deliquens zsemeit, sírja mellé állították a pap hangos imába kezdett az aktus meglehető, a részvét általános volt. Többen megjegyezték, hogy mégsem járja, hogy a saját vérünket is mi végezzük ki, ugyis eléggé megrostat bennünket a muszka, s bár mindnyájan helyeselték, hogy az időközben érzetevő kinevezett a még csillaggal nem rendelkező T. P. ott a helyszínen felvarrni igyekezett az elítélt csillagait, az ítéletet az összes bakák tulszöruinak tartották.

Hogy, hogy nem, kő vetlenül a kivégzés előtt valahonnan előkerült egy nagy fekete kutya, s az ima alatt egyesesen az elítélt huzott s töle egy lépésnyire a vasuti töltés oldalán lefeküdt.

Ettől a pillanattól kezdve a bakák érdeklődésének központja a fekete eb lett. Gyorsan tovább adták, vigyázza a fekete kutyára, hogy mekorán ugrik majd a lövésektől. A kard lesuhant, a fegyverek eldőrdültek, l. l. véresen arca bukkott, a bakák pedig eloszolva hangosan röhögtek, hogy három méternél nagyobbabb ugrott az a tetves kutya. A kivégzettől nem beszélt egyik sem.

Egy másik részvét.

Hiába volt minden erőlködés, az orozt rémségen jött előre, perze 14-ben. A harcok igen hevesen folytak, sok sebesüléssel.

Volt a századnál egy M. nevű honvéd, aki minden jágatót sebesültre ráordított, hogy ne jágasson, mert meghalják — úgy mond — a muszkák.

A legigazabb büntetés

az lenne az árdragító iparosokra és kereskedőkre, ha az iparigazalványukat örökre megvonnák től. Napról napra hallunk a visszaélésekről. Egyik jobban bántja a békés és türelmes embereket, mint a másik. Nem tudunk elgázodni az események labirintusában, amely mindig újabb meglepetéseket hoz a visszaélések terén. Csak a kezünk törődjék, szidjuk a fenálló rendet, de segíteni nem tudunk magunkon. Érezzük, hogy annak kivétel, a hatalom részéről kellene kiindulni, hogy egyszer már vége legyen a bűn, a gonoszság, a zsarolás grasszálására. Ez ugyanis mindig újabb formát keres az érvényesülésre. Ezért kellene valami radikális eszközök nyulni. mert itt más nem hozza meg a kívánt sikert S azután azok a felelőbbségek, csak arraival, hogy a még kirótt büntetéseket is elengedjék. De — ha egyszer ott látja a végső büntetést, amely megfosztja a további zsarolás lehetőségétől, a törvénytelen gazdagodás forrásától, törvényes eméltől, nem hiszem, hogy komolyra ne vegye a dolgot s bucsít ne mondjon embertelen zsarolásnak. Ha a legdrágább tulajdont, az emberi életet lehet s kell is rekvirálni, miért ne lehetne ezt megengedni az élelmi étkekkel — még ha e nagy tőkés is — hogy a minduntalan előforduló anomáliák megszűnjenek mind az ipar, mint a kereskedelem terén

ELŐRE!

Ott vannak, f-tartózatlanul haladnak előre az álnok, a hitzegő szövetséges földjén, mely remeg, retteg, fél s rohan a fölelőtlenül römiltlen vissza-vissza löltve rongy életét.

Ott vannak vízfőzők a frontokon minden oldalról, nem engedve egy tapotat sem az elfoglalt, eiazótt területből

Ma a háboru meggyedik esztap-tőben, amikor ellenfeleink azt hitták, hogy teljesen elgyengültünk, megmutattuk s megfogjuk mutatni. ha megfogya is, de meg nem törve élünk, élni akarunk s álnok fogunk mert élünk kell, elhöz joga van egy olyan

Egyszer óriási jávveszékles és egyidejűleg fedezékrengető kacagás volt hallható.

M. jágatótt (könyökön lötték), a század pedig röhögött.

A honvéd és az akadály.

A honvéd büszke gyatagos mivoltára. Tudja, hogy bekeben ő volt a lenézett fegyverem, a háboru óta azonban a gyalogság a babér. Ahol szerétt teheti, onnan kiféjeztél is ad.

A tüzérséget általában nem sokra becsüli, még az ellenséget érthető okokból némileg respektálja, de a sajátunkat nem. Ha tüzérségünk lődöz, lekisinyelve mondja, hogy a tüzérséget ezú megint a fene, s ha néha néhány ágyunk elvesztéséről értesül, nem fogja fel a dolgot tragikusan — úgy is minket lö, még ugys minket lött — és napirendre tér az egész dolog felett.

A lovasságot meg egyenesen lenézi.

Egyszer felderítés alkalmával réten mentünk keresztül. A rétet sok kisebb nagyobb patak szelte át. Persze a nagyobb bak átugrotta a nagyobb patakot is, a kisebb barmetó honvéd sokszor még a kisebb patakba is befelfordult.

Szakaszomban volt egy Franci nevű örvezető. Casaládi nevére nem emlékszem az egész század csak Franczinak hívta. Weni kémszerepő segéd volt, szegény később, mint szakaszvezető esett el.

Történt, hogy ez a Franci rosszul „vette” a patakok és a sző szoros értelmében fűlig a patakba esett. Ugy húzták ki, óriási derűltség mellett az emberek. Ebben a pillanatban jött oda egy huszár

nemzetek mint a mieink, mely szárazon, vizen, nyárban, tölben megállja a helyét ezer ellenséggel szemben is

Nem mi kezdők. Ők agyarkodtak ellenünk. De be kell fejeznünk, békét kell kiköszöndünk, hogy a kifolyt tengeryvi vör nyomán a békés munka a megszállott felelődsé tovább folytatódjék; amely csak úgy lehetséges, ha mindnyájan megfizetést érvel dolgoznak s nélkülözhető felelődségnek kölönsen adjuk a hazának, jégyezve a hetedik új hadiköszönré, mely a legdusában kamatozik mindenki részére. Jégyezünk tehát najdan mindnyájan, előre!

Tisztujtás ? ?

Alig van az országban falu, hol a községi tisztujtást meg ne íjtették volna a háboru deára is csak éppen városink fál cly babonásan töle, mint ördög a tömjéntől

Nem tudjuk mi az oka e mőségség várokozásnak s időnkint való részleges tisztujtásnak. De semmiképen tartjuk helyesnek, hogy időről-időre egy-két állást kikapjanak s azokat esetleg a még ézen tartó jelöltekkel betöltsék.

Köztudomásu dolog, hogy a közel jövőben a jégzői s fősánnyevői állásokot szándékozik a város betölteni, melyre a jelöltek mint tudjuk már kézen is vannak. Természetesen telivő jógász emberek, akik mint tapasztaltuk nem igen izadnak meg a munkában. Azért van a tölbi gyakoriott hivatalnok, dolgozhatnak ök.

Nem hiszik azonban, hogy a vármegye álszánja megengedje e részletest.

Kívánatos, söt kötelességszerű, hogy elrendelje az általános tisztujtást s kapjon a város végre egy olyan tisztikart, amely munkalóri szorgalmas és dolgozni kívánó egyénekből álljon, ne legyenek egyes fontos rezortok felelőségeitlen dijnokokra vagy gyermeklényekkéra továbbra is s ne legyen az egyik híres Nagykanizsa városa a Dunántul városaink lekesinyelt ganytárgya mely a vármegyeének amugy is mind-nkor mostoha gyermeke volt, különösen pedig a legutóbbi évek során. Igen is legyen meg! — Kapják meg jutalmu-

és is cselkedve lóhátról szólt Franczinak, hogy miért vesz novemberben hideg fürdőt, még meghűtheti magát. Jégyezze meg magának, te tetves huszár, — hogy a gyalogságnak nincs akadály, — válaszólt büszkén Franci és szó nélkül túrta a hideg fürdőt.

Szép harcok.

1915. őszén a Hinterlandban találkoztam P. S. öreg népfelől, aki igen derék harcposon volt. Lökendev szalutált és én is melegen érdeklődtem hogyléte iránt, miközben jelentette, hogy K. felett megint meglöttek az orozok.

Oszt milyen harcok járnak arra K. fölött, kézedetem.

Oh kérem alázatosan, arra igen szép harcok járnak, nem olyan ronda harcok, mint a San vize mellett.

Hogy-hogy, kérdeztem ujából.

Hát tessék tudni, szépen mentünk azokban a gyönyörű szép rozs táblákban.

Gyalog? — kérdeztem ravaszul.

Söt csakis gyalog, m-g az orozok is csak szépen jöttek gyalog és mikor 15—20 lépésnyire észrevették egymást, akkor megálltunk és szépen állva lödözöttünk egymásra, de volt is mind a két részről anyli halott, hogy az borzasztó.

Hát ez bizony szép lehetett S., feleltem, s ott hagytam a szerencsétlen.

(Folytatása következik.)

kat, lépjenek elő a háború alatt kétszeres munkát végző tisztviselők érdemük szerint. Ne álljanak elölök a kvalifikációval dobálózó, de gyakorlatlan és dolgozni nem kívánó anticlérik, a munkakerülők a létezők pedig pusztuljanak, keresessen maguknak jobb barát egy másik elorádót, hol már régen eltemették a munkát istennő avatták a helytelést és semmittevést.

Soproni hadirokkant munkaközvetítő működése.

A hadirokkant munkaközvetítő hivatal még f. évi aug. hó 1-én megkezdette működését, eddig is több rokkant nyert már elhelyezést, s hivatali ügyforgalma egyre növekszik.

Ujabbán a következő rokkantak várnak elhelyezésre: Egy 30 éves, nőtlen, elemi iskolát végzettségű hentes stég-d portási állásba öhajtaná jutni; bal karja amputált, bal szemére vak. Négy középiskolai (gimnázium) és 2 éves textilipari tanfolyamot végzett felül intelligenciával bíró 30 éves, nős, két gyermek atyja hasonló szakmájú könyvelő állást öhajtná; bal lába a fekvő harmadban amputált (0.8 százalék). Egy nőtlen 29 éves VI. elemi és II. polgári iskolát végzett asszisztensként hasonló szakmában (valamely asztalos vagy utorgyárban) keres alkalmazást; balkarja csak korlátoltan mozog. Egy 32 éves nőtlen, esendőrségi szakiskolát és III. ipari tanfolyamot végzett volt kereskedő, egy rendőrbiztosi vagy hasonló állást keres; belső betegsége; idült veselő, vese nyomás. Egy nőtlen, 30 éves VI. elemi iskolát végzett földmívelési napszámos, udvar felügyelő öhajtaná lenni valamely uradalomban; bal lába amputált. Iroda szolgáló állást keres egy nőtlen, 23 éves VI. elemi iskolát végzett földmívelési napszámos; fejével sejt. Egy nőtlen elemi iskolai végzettségű ács segéd, bal láb új fagyással, valamely gyárban keresne alkalmazást. Egy nőtlen, 23 éves VI. elemi iskolai végzettségű közműves segéd, megfellelő szakmában írónki illetőleg palirő állást keres; jobb keze amputált Erdőri alkalmazást keres egy nős, 36 éves iskolai végzettséggel bíró földmívelési napszámos; balkeze sérült 2 ujjá használhatatlan. Kijélt őri, vagy portási állást keres egy nős, VI. elemi iskolát végzett cserpező; bal alsó karja bőve Postai lévelkihordói állást öhajtaná elnyerni egy nőtlen, 23 éves VI. elemi iskolát végzett földmívelési, kinek balkeze bőve. Irodai alkalmazást avagy kereskedésben eladónak ajánlkozik, egy 27 éves nőtlen IV. elemi és II. polgári iskolát végzett szobafestő és mázó, ki haslóv és jobbkezesküli sérültsé folytán vált rokkantú. Urasági inas illetve szolga öhajtaná lenni egy elemi iskolai végzettségű földmívelési, nőtlen, 22 éves, balkarján három lőtt seb (begyógyulva), ballábszárn meggyógyult törés 80 százalékos rokkantsággal. Gazdaságban munkásfelügyelői állást keres egy nős 6 el. isk. végzett földmívelési kinek bal keze és bal lába zsuklóban merov.

A hadirokkant munkaközvetítő hivatal ezton is kéri a kamara területén lévő vállalatokat, hogy minden munkaaljalmat telefonice (telefonszám 459.) vagy írásban jelentsenek be annak a közlésével, hogy a szóbanlévő tres állás mennyi ideig tartatik feur rokkantak részére.

Egyuttal közöljük azt is, hogy a M. A. V. igazgatósága a soproni hadirokkant munkaközvetítő körletébe tartozó azon rokkantak részére, kik elhelyezés és tárgyálás céljából lakó, vagy állandó tartózkodási helyükről a munkaközvetítőhöz és vissza utazni akarnak, egyszeri utazásra és 50 Km-nál nagyobb távolságra, teljesen ingyenes III. osztályú menetjegyet ád. Állásba menő rokkantak részére pedig a fenti távolsági feltétel mellett féláru III. oszt. menetjegyet kapnak.

Az erre vonatkozó körvényeket a soproni hadirokkant munkaközvetítő irodához kell irányítani. Sopron; Ötvös utca 11. szám.

HIREK.

ROSENTHAL JAKABRÓL,

illetve az önzetlen jószívűségéről írunk ismét. Ha a kapusi és kufár úrszörököt (többször ostoroztak gonoszszükéért, miért ne emlegetnők tisztelettel, elismerő dicsérettel azok nevét, akik oly kevesen vannak manap, a kik jót tesznek, önzetlennel, jószívűek. Az ő kisérszámuk az önzés tengerről az a kis sziget, amelynek szemléltető örömtől okoz. Túlhat örömmel fordulunk Rosenthal Jakab józive felé s annak bőkezűsége felé, mert ő, mint a Menekültkelet Gyámoltói Bizottság jelenti nekünk — 25 kg. kőszent a lottó ajándékba a fagyoskodó menekültnek. Aljollt itt a tett emlegetése díszelőként s talájon minél számosabb követőre Rosenthal Jakab önzetlenségére s bőkezűsége a nála sokkal gazdagabbak sorában!

Adomány.

Bugsch Aladár úrnó 10 K-t juttatott hozzáuk, hogy azt a főgimnázium nov. 9. ki gyásznapján polépen beléplő díj gyantán a főgimnáziumi huszak rokkant alaphoz utalj. Ugyanerre a célra Bugsch Réne urholgy 5 K. küldött. A 15 K-t rendeltetési helyére utaltuk.

Vaskoronarend.

A király Skvór Desző 20-ik honvédegyezkedettlő őrnagynak a hadtisztviselői III.-ad osztályú vaskoronarendet adományozta a kardokkal.

Házasság.

Dr. Rothschild Béla ügyvéd tüzerhadnagy f. hó 6-án házast ágot kötött Lázár Margit urholgygyel.

Eljegyzés.

Janda Béla vasúti tisztviselő eljegyzett Sós József helybeli kárpénztári hivatalnok kedves és bájos leányát Manikáttal.

Halalozás.

Habár ott nyugszik a lajai sírkert hantjai alatt, nem ismeretlen előttünk, régi kedves jó barátunk hunyt el Sárcs Ignác bajai adópenztáros személyében, kit e hó 6-án helyezték az ottani közönség nagy részére mellett örök nyugalomra.

Itt született, itt zengett bölcsője, itt élte ifjúsága legedesebb napjait, itt végzte főgimnáziumi tanulmányait s itt kezdette meg adóhivatali működését is.

Mint hivatalnok a pontosság s kollegialitás mintaképe, mint ember a legszeretreméltóbb, kit mindenki szeretett s aki szeretetreméltó modorával mindenkit boldosított.

Nemes l'ke, korán elköltözött az élek sorából, honnét csak őrási szerencsések árán válhatott meg. Áldott lelku nevében kívül benne Barekovich János unokafivérét, Horváth István v. adóellenőrt pedig sógorát gyászolja.

Légyen könnyű a hant neki, nyugodjék esendés békében.

Rekvirálják az orgonaspokat.

A hivatalos lap közli Szurmay Sándor báró honvédelmi miniszter rendeletét, amely az önből, vagy önotvételből készült összes külső orgonaspokat rekvirálnak jelenti ki Külső sipak alatt azokat az orgonaspokat kell érteni, amelyek az orgona külső felületén, kívülről láthatóan vannak felszerelve Olyan orgonák szipái, mely orgonáknak különös történetű, közpénzürséeti vagy zeneművészei becsék van, a rekvirálás alól kivételők. Az orgonasp átveteli árát különként 15 koronában állapítja meg a rendelet.

Betörés.

Bogenrieder József bagolai bérházába betörték egyik éjjel. A betörők egyenruhás idegen elemek voltak, akik minután néhány liter új borral könnyítették a vasos hordók tartalmán s a jó bor mellé krumplit is süttötek, jökdével s megelögvélé törtek a bagolai dombokról.

A burgonya rekvirálása.

A Budapesti Közlöny legújabb száma közölte a közéletmezési hivatal vezető miniszterének rendeletét a burgonyakészlet rekvirálásáról. A rekvirálást közönségként hatóságok kiáltották az Országos Burgonya Követelő Iroda megbízójával [fogják] végeztetni. A rekvirálás november 8-án veszi kezdetét.

Legjobb Könyvek

címuel Az Érdekes Újság kiadásában egy új és rendkívül oleső regényorozat indul, melynek első száma: Moricz Zsigmond „Borjary ur” című pompás regénye már megjelent, 64 köthasábon az idett 10-mór oldalon. Völg Gusztáv művészi rajzu szines borítókkal. Moricz Zsigmond regényének s a Legjobb Könyvek minden egyes számának ára csak 40 fillér. A Legjobb Könyvekből káthetünkint, minden második h-é keddjön egy-egy új szám jelenik meg s mindegyik egy teljes befejezett regényt fog tartalmazni.

Az anyák élelmiszter adagjai.

A kormány t'rendelte, hogy az anyák a terhesség 6-ik hónapját kezdve a szoptatás 11-ik hónapjáig minden élelmiszerből a rendes fejadagon felül még 20% -ot kapjanak. Az ilyenek azon felül minden köznekségletti cikk kiadásánál előnyben részesítendőh.

Nagy erdőegés Szlavonióban.

A Vinokvei járásban lévő Pusztora nevű erdőben nagy tűz tört ki, mely negyészáz hold földjét ömlesztett meg. A tűzet kitűrés után csak órák múlva vették észre. A közigazgatási tisztviselők vezetésével a vidék lakossága csak nagy fáradsággal tudta a további kárnak elakjt venni. A kárt szenvedett erdő a broli közbirtekosság tulajdona.

November 15-én lép életben az új vasúti díjszabás.

Az államvasutak felémelt tarifája november 15-én éjjel lép életbe. November 14-ről 15-re forduló éjjelen, pont 12 órakor elvesztek érvényüket a régi vasúti jegyek és csak azokat lehet tovább használni, amelyek éjjel 12 órakor az utasok birtokában vannak. A Máv. egyelőre felhasználja a régi kőregjegyeket és ha a készlet elfogyott, kezdék meg az új jegyek kiadását. Addig pedigjegyek kiadásával szedik be a felémelt díjakat.

Az Érdekes Újság kifizetői öölják, hogy tudnivalik minél aktuálisabb legyen, egy életrevaló újtással még jobban meg fogja ezután közelíteni. Nem a rákövetkező héten, hanem még ugyanazon a héten fog a legaktuálisabb képekkel megjelenni. Az Érdekes Újság kiadóhivatala ezton is értesít olvasóit, hogy az említett ökölt ezután Az Érdekes Újság már a hét végén megjelenik.

Szerkesztői üzenetek.

— TÖBBEKNEK Tárcánk mind folytatólagosan vilé: huszak ezredünk szerepléséről szólnak a viadgháborúban s azokat közvetlen tapasztalataiból írják jelentősen munkálatsraink, akik az eseményekből derékesen ki is vették részüket, mint Pongrácz hadnagy is.

— Z. Gy. Margitta. — Ildás köszönet s üdvözlét Örvendünk hangjukán. Híába, az öreg katona fegyvere jobban fog! Minden kívánsága szerint lesz. Várjuk!

Adakozzunk a Hadsegelyzőnek.

Adakozzunk a háboru rokkantjainak és családjainak.

Irodalom.

— A pápaválasztás jogtörténete és tételes joga. Irta: **Lukács József**, foglmi. tanár. A vasok munka a pápaválasztás történeti fejlődésével foglalkozik, amíg az jelen alakjához ért. Mindenkinek érdekes és tanulságos olvasmány, amely míg egyrészt szigorúan tudományos, másrésztől könnyed stílusával élvezetes olvasmány. A világtörténelem e jelentős mozzanatainak ismerete minden kultürember tudásának szükséges része. A mű ára 4 korona. — Kapható Ifj. Wajdits József könyvkereskedésében, Nagykanizsán.

— **Uj Idők** A világháboru leghűbb krónikása, irásban és képmen az Uj Idők. A mi érdekes esemény a nagy világháboru történet, azt mind elénk tárja (szűlő szépségű képekben) Érdekes, művészi nívóval és élkelő izlés jellemző Herceg Ferenc hettáplát, az Uj Idők, melynek minden száma aktuális közéletben, elbeszélésekben és regényekben is egyaránt a szépirodalom alapja. — Klóffizetési ára negyedszázra 5 korona. Kiadóhivatal, Budapest, VI. Andrássy-ut 16. sz.

— **A Vasárnapi Ujság** minden száma gazdag tartalommal jelenik meg. A Vasárnapi Ujság előfizetési ára negyedszázra öt korona, Világ-krónika-val együtt hat korona. Megrendelhető a Vasárnapi Ujság kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4.) Ugyanígy megrendelhető a „Központ Népnap”, a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félre 2 korona 40 fillér.

— **Az „Élet”** szépirodalmi és művészeti hettáplát (szerkesztő Andor József) gazdag tartalom, érdekes és aktuális képek egészítik ki. A kitűnő lapot melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, I. Fehérvári-ut 15/e. — Klóffizetési ár félre 10 kor. Mutatványzámmal készségiel küld a kiadóhivatal.

— **Magyar Szinpad.** Budapest egyetlen színházi és zeneti napilapja, az Erényi Nándor szerkesztésében megjelent Magyar Szinpad teljesben új formában, pompás aktuális művészi rajzokkal, sországas művi kiváló írók közreműködésével jelenik meg szeptember elsője óta és napról-napra a színház, zene variété és mozi világából való érdekes közlemények-n friss hírek és pikáns pletykák k'vül külön foglalkozik a vidék színházi és művészi híreivel is. Érdigi számaiba Herceg Ferenc, Molnár Ferenc, Nagy Endre, Porzolt Kálmán és mások írtak cikkeket, bethő munkatársai a többi közt Harsányi Zolt, Bujtáky György és Csorna Andor. Nagy Endre saját rajzaival tarkított cikksorozatot kezdett benne a vidéki színházi furcsaságokról. „Jönnek a szünetek!” címmel és szeptember 15-én kezdte közölni a lap Krudy Gyula „Bukfene” című színházi regényét, amelynek minden folytatását Major Henrik rajzoművész illusztrációja díszíti. A Magyar Szinpad előfizetési ára egy évről 25 korona, egy hónapra 3 kor. A kiadóhivatal Budapest, VIII. Rókk-Szállard-utca 18. Kivátsra egy hétig ingyen küld mutatványzámmal.

BERLIN színházban**Nagykanizsán, Erzsébet-tér
Szarvas-Szálloda**

ujjonnan átalakított modern nagytermében mindig a legújabb, legszebb és legérdekesebb műsorra talál a közönség. Mindenki előadás a kinematografia legelsőrendű és legújabb alkotásáiból van összeállítva Szébb és érdekesebb s tanulságosabb műsora a fővárosi mozgósínházakban sem lehet látni s a hely-árak olyan olcsók hogy még a legszegényebb ember is megnézheti a „BERLIN” színház agilis igazgatója mindig a legújabb és legvitatottabb moziműsora mutatja be. — Nem sajnál sem fáradságot, sem költséget, hogy a t. közönségnek az előadásokat minél kellemesebbé és élvezetesebbé tegye. — A „BERLIN” mozgósínház látogatását mindenkinek a legmelegebben ajánljuk. A zenét egy elsőrendű kiváló szalon zenekar szolgáltatója. Minden nap tartatik előadás. A műtszertel közönség szives pártfogását és az előadásban való pontos megjelenését tisztelettel kéri Az igazgatószág.

Szeretetteladományokat a frontra szálít a Hadsegélyző Hivatal Átvételi Különítménye: Budapest, VI., Váci-utca 38. Adakozzunk az elesett hősök özvegyei és árvái javára! — Hadsegélyző Hivatal főpénztáca. Képviselelőház.

Adakozzunk a vak katonák részére.

Az intelligens magyar uri közönség

napilapja a

BUDAPESTI HIRLAP

Harminehet éves rendületlen és változatos programja

A magyarságrért Ezt állja és tartja és küzd érte idegen áramlatoknak minden rohamával szemközt.

Programmikkal egységes politikai gondolat emelkedett megnyilatkozásai.

Tarcaiakkal regőryei irodalmi értékek és szornkozottak.

Tudósításai frissék, kimerítők és megbízhatók.

Szerkesztésében izléses, komoly és gondos.

A BUDAPESTI HIRLAPnak, mely júli-elejevel új előfizetést nyit előfizetési ára: egész évre 38 korona félre 19 korona, negyedszázra 9 korona 50 fillér, egy hónapra 3 korona 30 fillér.

A kiadóhivatal címe: Budapest, VIII. kerület Rókk-Szállard-u. 4. sz.

NÉVJEGYEK

eddig még nem létezett nagy választékban jutányos áron készültnek

Ifj. Wajdits József
könyvnyomdájában.

Vidéki megrendelések azonnal elintéztetnek

A világháboru

minden mozzanatáról

bő,

eredeti,

megbízható,

kimerítő

értesülésekkel, térképekkel, magyarázatokkal szolgál az

AZ UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP

olvasóinak.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre . . . . . 38 korona.

Félre 19

Negyedszázra . . . . . 9 K. 50 f.

Egy hónapra . . . . . 3 K. 30 f.

Megrendelési cím:

AZ UJSÁG KIADÓHIVATALA Budapest, VII. Rákóczi ut 54 szám

Darabos

barna szenet,

Por- és daraszenet,

Mészet

ajánl azonnali szállításra

Bergstein Pál

közön- és termény-nagykereskedő

SZOMBATHELY.

Interurbán telefon 355.

— Egy irodistanó, ki kereskedelmi iskolát jó eredményel végezte s a magyar és a német levelezésben teljesen jártas azonnali felvételt Ifj. Wajdits József könyvkereskedésében. —

IFJ. WAJDITS JÓZSEF

KÖNYV-, PAPIR- ÉS IRÓSZERKERESKEDÉSE

Dús raktár legújabb divatu levélpapirokban

és névjegyekben

Nyomatványok izléses kivitelben jutányos árban

gyorsan készítettnek.

Tanintézetek részére szükséges cikkek

dús raktára

Jegyzői és egyéb közigazgatási nyomtatványok

nagy raktára.

ZALAI KÖZLÖNY

Orkeztörvény és kindóhivatal Duktér 1.
Telefon: 182. — Hirdetések díjazás szerint.

Főszerkesztő:
Kemény László

Felolvas szerkesztő:
Erős Sándor

Megjelenik hetenként kétszer.
Előfizetési ára: Egy évre 10 kor, félévre 5 korona, negyedévre 2 korona 80 fillér. — Egyes szám ára 12 fillér.

Dr. Márty Mantuano Rezső kinevezése.

A hivatalos lap közli, hogy a király dr. Márty Mantuano Rezső miniszteri osztálytanácsos szaktársaitól min. tanácsosi cím- és jelleget díjmentesen adományozta. Az új méltóságos ur városunk születő; és nőhai Mantuano József kéményrepre mesterné és középiskoláit is Nagykanizsán végzte — Végletes szorgalma, kitartása, melyet az összes európai nyelveket elsajátította, szerény fellépése, finom úrimodora csakhamar ismertté tették a keresz. miniszteriumban Javakorban — 49 éves — éri a mostani magas kitüntetést.

A hetedik hadikölcsön.

Nagy szövetségesünk, Németország hetedik hadikölcsönének a sikerén bízunk, mint a német teherbírást és a rendületlen német győzelmi akarat bámulatos újabb bizonyítékán. Csaknem e sorokkal egyidejűleg a hetedik magyar hadikölcsönre való felhívás is megjelenik s általa adva van az alkalom, hogy mi is a németekhez hasonló példával igazoljuk változatlan régi mivoltunkat. Valamint annak megbizonyítására azt is, hogy miután ellenségeink

fákényszerítettek, anyagi erőinkön és a nemzet áldozatkésztségén továbbra sem fogmúlni halcseregünk zavartalan ellátása és hogy igaz ügyünk védelmére ma éppen azon szilárd az elszántságunk, mint volt éreánk erőszakolt háborúnk akár a legelején.

Nincs benne semmi kétség, hogy a magyar nemzet erre a felhívásra is ugyanazon egyértelműséggel és lelkesedéssel fogfelelni, mint amivelől már eddig hatsorcjette csodálatba a világot s izgatta meg ellenségeinkben a mi győzteségünkre és a maguk végső győzelmére alapított számításait Ellenkezőleg, valamennyi számitásba jöhető körülmény szinte kezeskedik arról, hogy a ránk való ez újabb apellállásnak minden előzőnél is még nagyobb lesz a sikere. Hiszen a legutolsó hadikölcsön óta minden téren, haditeredményekben éppogy, mint a háború súlyos gazdasági következményeinek leírásában, még a réginel is lenyűgözőbben kerokodtunk ellenségeinknek fölébe. Ez a fölényes tudat s a végső diadalnak belőle ígérköz bizottsága új lelkesedésre és iokkal fokozottabb áldozatkésztségre kell, hogy saroktessen édes mindnyájunkat.

Annyival is inkább, mert hisz látnivaló, hogy ellenségeink belső meghasonlása éppen most vivja legelkeseredettebb túsáját. A folytonos kudarc, mely valóssággal üldözi fegyvereiket s az emésztő inség, mely frontjuk mögött az egységet már régen megbontotta, versenye kelve fokozza a békevágyat és sokszorozza meg azoknak a tolmágot, akik a céltalanra vált vérontásnak véget akarnak vetni. S: mmi képtelenség ninosen tehát abban a föltevésben, hogyha a németeké után a mi hadikölcsönünk sikeréből is ugyan arról a rendületlen elszántságról győződnék meg ellenségeink, mint aminővet rettenhetetlen csatavonalainkon ismerkedtek meg hogy akkor a győzelmi kiáltástalanság ellenségeink között véglegesen a béke híveit segíti tulsulyra.

Legyen így, vagy úgy, de egy bizonyos. Az hogy ennek a hadikölcsönnek az eredménye mindeképpen döntő. Ezt vessük mélyen a lelkünkbe valamennyien, nehogy a döntés jellegét magatartásunk egyetlen pillanatra is bizonytalanná tehesse.

— Adakozunk a Vörös Kereszt Egyletnek.

Hadi tapasztalatok.

Írta: Pongrácz Jenő.

VIII.

A tisztaság.

B. történt. Az egész ezred erdőben volt, csak a B. 7. század nem. Nekik a b. tisztasít kellett megszállva tartaniok. A bakák érthető irigységgel nézték az erdőben levő századokat, mert a muszáj a tisztasít veselőt nélkül is beláttak vesőnkbe. Többször hallottam ilyenféle sóhajt: A rosszabb ette volna meg az apját is annak, aki kiirtotta erről a helyről az erdőt.

Egyszer a zászlóalj parancsnok megszólította B. M. 7. századbeli honvédet, mert nem volt tisztán megmosakodva. Ejnye te ember, nem szégyenled magadat, hát te nem tudod mi az a tisztaság?! Dehogy is nem tudom, százados urnak jelentem alázatosan, hiszen már egy félve, hogy itt vagyok ezen a b. tisztaságon, válaszolt B. M. méltatlankodva.

A figyelő.

Annyi bizonyos, hogy a figyelő szolgálat a mi védelmi állásunkban páratlan volt. Az embernek szinte vértéké vált a figyelemzett figyelés. Ha a figyelő ellenőrizték, az nem zézett se jobbra, se balra, hanem jelentette, hogy ő figyel.

Egyszer a felvezető altiszt jelelti, hogy az egyik figyelőt nem lehet a melegedőben felkelteni

a felváltáshoz. Nyomban a helyszínére mentem, s meghatalmaztam Sz. tizedest, hogy erőlyesen is ébresztgethesse, F. honvéd a . . . . . magának, keljen fel, mert tüstént agyonvágom, rivalt a szunyadó bakára Sz. F. R. honvéd alázatosan jelentem, tovább figyelek, válaszolt álomban F. és tovább aludt a jó meleg fedezékben.

A honvéd és az egyház.

A honvéd mód felett vallásos és el nem mulasztja, hogy eme jámbor érületének kifejezést ne adjon.

Roham előtt hányja magára a keresztet, roham után: „Az anyjuk . . . . . azért még sem tudtak agyonlőni.”

A fiatalság.

Nem is hinné az ember, hogy a korosabb honvédek milyen elnézőek és engedékenyek a fiatalok iránt.

A s. erdőben fakivágás alkalmával gyakran hallottam, amint mondogatták az öregek egymásnak: „Ne bántuk ezt a szép, kis fiatal fát, had nőjön meg.”

A hála.

1915. tavaszán egy honvéd jön hozzám, s alázatosan megköszöni, hogy megmentettem életét, mert ő — ugymond — a M. P. Hamarjában nem emlékeztem esetére, de mikor elmesélte, hogy ő volt az, akit egy pocsolból kihoztattam, mindjárt eszembe jutott.

Szegény gyerek a j. csatatéren súlyos comb-lövést szenvedett a egy pocsoljába esett. Sokáig jajgatott, de az árokba hozatni nem lehetett, mivelhogy sem mi, sem az oroszok nem respektáltuk az ígét, mely szerint aki kövel dob, azt kenyérral kell visszadni.

Bármennyire sajnáltuk, szegény M. P. este-felé eleresedett. A M. P. is hideg lett már, jegytek meg egynehányan, s el volt parentálva.

Viradatkor azonban, mikor tábori látsó-vennelt nézegettem a mögöttünk levő csatatér, megállapítottam, hogy M. P. még mindig meleg, mert mozog. Utolsó szivaromat tüztem ki jutalmul annak, aki Pistát elevenen, vagy holtan a lövés-árokba hozza. Az ajánlatnak meg lett az eredménye, és M. P., F. honvéd jóvoltából megmenekült.

Ezen előzmények után kutya kötelességemnek tartottam Pista részére C. alezredes úrtól 5 napi szabadságot kieszközölni.

Este 10 órákor lakásomon kopognak. Ki lett volna más, mint M. P. Eljött, hogy megköszönje szívességetem. Milyen buta, de becsületes gondolat magamban, miközben elrokkolt abbeli kérelmével, hogy magyaránám meg neki, Balaton-füredre miként juthatna el. Ezt is megeselekedtem s most már igyekeztem udvarianus kitessékelni, Pista azonban csak hálálkodott, de nem távozott. És mi lett a vége? Egészen prózai dolog. M. P. megváltogt 6 Korona erejéig, mert nem volt utiköltsége.

Dr. Mutschenbacher Edvin előadása.

Az a lelkesedés, amellyel néhány hét előtt a patronage érdekében Dr. Mutschenbacher Edvin törvényeski bíró szabad előadásából kiesendőt, nem hagyja nyugodni a nemeskül bíró, sőt inkább arra sarkallta, hogy az életig ügy érdekében minél nagyobb mozgalmat indítsen. Mintegy tíz nap előtt Keszthelyen tartott előadást. Ezen a város intelligens társadalmá kivétel nélkül megjelent. S a szép előadást nyomán mozgalmat indult meg, hogy a fontos ügyet minél jobban felkarolják. A szép sikerről a keszthelyi lapok értesítése mutatja, hogy Mutschenbacher bíró szavai mily nagy lelkesedést keltettek. A múlt héten hasonló sikerrel tartott előadást Csáktornyán, amelyről levezetők az írja: — hatása a mély tudással és érző szívvel megtartott előadásnak nem maradhat el.

Üzkeredés a dohánnyal.

A föld kereskedésén ávszázadok óta összegyűjtömlött iszap, szeny, aljasságok gombái virágzásnak indultak s ezeket a háborús évek mind felszárne vetették és illik orgáit egy taradalmi osztály zsebeiből.

Nem elég, ha egy tekeres órna 25 korona, mely a kereskedőnek 2 kor. 50 fillérrel kerül, hanem kezdődik az uszorsáskodás a dohánnyal is. A trafikuskok nem árnúsítják ki a nekik kiutal dohányt, hanem cserere kereskedelem tárgya lesz, a dohánnyvédők szabályok l-gnagybok kijátászására. A paraszt egy liter vesz tejrét 1 koronát érte k s el is kell menni a vevőnek, ha az mindjárt Kiskánizsa végén van, de akkor is csak egy juthat hozzá, ha ajándékképen néhány pakli dohányt vagy szivart hoz magával. Elkésződött a hadd el hadd, rejtgetik a dohányt azért, hogy a protekciók tejjeh s egyéb élelmiszerekhez jussanak drága pénzért és a rásadás: dohány és szivar.

A hadnagy tragédiája.

Hol volt, hol nem volt, Volhniában, B. tul, az üveggyárákon innen, volt egy tartalékos hadnagy mint századparancsnok. Egy tisztosn állt elhagyatva, egy század honvéddel.

Amilyen kicsiny volt a termete, olyan nagy a lelküete. Régente főgimnáziumi tandúr volt, de a mozgósításokor beállott katonának, mert — azt mondja — muszáj volt.

Egyőbként igen jó katona és igen jó parancsnok.

Történt, hogy tiszti megbeszélésről jött haza a tisztásra. Nyomban összehívta szakaszparancsnokait és ő is megbeszélést tartott. Há utak, itt mindenekelőtt az állást leplezni kell. Persze itt egy kiemelt állásról van szó. — ugyebar — s kérdőleg nézett egy öreg szakaszparancsnokára, akinek isten kegyelméből megengedettet, hogy már az 1914. évi csatákat is végig harcolhatta. Igen, különösen az ellenségés nehéz gránátok okoznak nehézséget, a nehézségi törvény alapján, volt a vialás.

A tanár század parancsnok látszólag elkomorodott, de még mindig katedrai eloquentiával folytatta, s mindenekelőtt stilszerű leleplezés ajánlását kérte.

Szomorú fűza, adta a tanácsot az öreg alantos.

A profeszor elérékenyült és berekesztette az ülést.

Később kijöve fedezékéből B. romján kesergett: „latenem, mi lesz ebből a szegény B.-ből” — Sáhajtot.

Zalavárnyegye nagy temetője, hangzott a háttérből az ismerős baszus hang.

Föltanujta voltam, amikor egy valaki napszámot fogadtott, hogy nagy koesi zenét segítse lerakni a pinóbjébe. Kap 3 koronát s adok 3 pakli dohányt és 3 drb szivart. Csak a dolányi hallátára fanyarodott neki a napszámos a szón elrakásának műveletéhez. A ki pedig a dohányajándékot felajánlotta, annak teljes életében pipa vagy szivar nem volt a szájában: egyszerűan nem dohányzó.

A dohány kiárnítás a munkásság részére hozzáférhetetlen vált. A ritkán előforduló ársítás: a nappali órákban bonyolódik le nagy ügyel-bajjal: hat órákor záróra s a munkásság zöme 1/7 órákor hagyhatja el munkahelyét T-hát a munkás osztály, aki dolgozik, az nem juthat dohányhoz, a lézengőknek, no meg a lógós alakoknak pedig annyi jut, hogy kerül szírák-dérsé is. Ugylátszik, „Justitia” istenasszonya a háboru áldozata lett s mindennek a megfordítja üli diadalt és grasszal az igazságtalan-ság. Kánizsan a dohány manipuláció is már annyira elajult, hogy kevés néhápy trafikuskot kivéve, ki lehetne eszerűli a trafikujtokat néhápy rászoruló hadi özvegy vagy hadi rokkant javára. Varjuk a zala-egzerségi pénzügyigazgatóság intézkedését, mert vannak böven információink, hogy Kánizsan melyik trafikuskól jogosan el lehetne venni a trafikujtok, mert már az is hiábavalónak bizonyult, hogy pénz-nyögör van odaállítva, amikor a dohányárúsítás folyamatba van téve. **Skorpió.**

A 7-ik magyar hadikölcsön.

A hószan elhuzódó háboru további nagy pénzügyi követelményeket támasztva az államhatallommal szemben, a hadi szükségletek zavartalan ellátása céljából új hadikölcsön kibocsátása vált szükségessé. A hadviselés költségének fedezésére a pénzügyminister ezuttal 6% kamatozó adómentes járadékölcsön kötvényeket, valamint 5 1/2% kamatozó adómentes járadékölcsön kötvényeket beoszt nyilvános aláírásra. A pénzügyminister tehát ez alkalommal is közvetlenül fordult a közönséghez.

Az aláírás tartalma és az aláírás helyik.

Az aláírás időtartama 1917. november 15-től

Ez a tragikus megjegyzés annyira megrendítette a profeszort, hogy ettől a percettől fogva senkivel nem beszélt, szeretett honvédeitől el sem bszuzott, végrendeletet sem csinált, hanem két órával e szomorú eset után 6 lövésű ismétlős pisztolyt és környeztet szemé láttára — elküldte öreg szakaszparancsnokának, ő maga pedig — huzament, betegem.

A verényszó.

B. mögött építettünk melegdedeket. A melegdedök, hosszú fatörzsekbeél készfűtek, a fatörzsek törzsek kicipelése minígy egy alkízt felügyelete alatt történt, hogy szerezetlenségnek eleje vátessék.

Egyszer egy hatalmas fenýőt döntöttek le emberem. A fenýő órális recesszével zuhant el, s mindenki meg volt lepvé nagysgátalot.

Én az égygyűrük után 100 évre becsültem, de G. F. zalatárnokl paraszt kész volt letenni a főes-kírt aru, hogy ezeltől 140 ezteendővel már nem huzta volna ki gýzkeresztül még az egész ál. hadosztály teljes létszámban sem. A fa tehát: kátszgetlenül nagy volt és nehéz, ugy hogy 33 ember majdnem megszeked alatta és egyik a másik nélkül még lépni sem tudott s a káronkótlások inlokáltak voltak.

Mikor a lerakódó helyhez értek, a kisrög altízst, kinek sapkjából ezen vaddús vidéken a mókusfarkok elengedhetetlen vala, megpillantva a közelben álló dandár vezérkari tisztet, a szóközo „há rukk” helyett „Vigýzta. É! áll!”-t vezényelt.

Hogy milyen ezme eszték feljödeitek ki ezen vezényaróhól, azt nem mondom el.

(Folytatasa következik.)

december 14-ig bezárólag terjed. Aláírás helyekül főgnak szerepelni az összes állami pénzárak és adóhivatalok, a postakaraképközpárt és annak közvetítő-helyeikül szolgáló összes postahivatalok, valamint az összes számozott hazai pénzintézetek.

A címletek ugyvársára.

A kibocsátásra kerülő 6% kamatozó járadékölcsön kötvényei 50, 100, 1000, 5000 és 10000 koronás címletekben, az 5 1/2% kamatozó járadékölcsön kötvényei pedig 100, 1000, 5000 és 10000 koronás címletekben fognak kiállítani.

Az aláírás ár.

A 6% kamatozó járadékölcsön kötvény kibocsátási ára voltaképpen 97 K 13 f-vel van számítva. De arra való tekintettel, hogy a járadékötvény kamatozása csak 1918 február elsőjén veszi kezletét, s a jegyzőtől 1918. január 31-ig kerül kamatok az aláírás árba be vannak számítva, a kötvény aláírási ára minden 100 korona névértékért a következő összegben van megállapítva,

1. arra az esetre, ha az aláíráskor az aláírt összeg egész ellenértéké befizetettik:

- a) az 1917. évi november 15-től december 1-ig bezárólag történő aláírás esetén 96 K 10 fillér;
- b) az 1917. évi december 1-től követő időben 1917. évi december 14-ig bezárólag történő aláírás esetén 96 K 32 f.;

1 ha pedig az alább ismertetendő kedvezmény részletekben történő fizetési módozat vétetik igénybe, az aláírás határidő egész tartamára szolgál 97 K 30 f.:

- a) az 5 1/2% járadékölcsön kötvény kibocsátási ára 1917. dec 1-től 91 K 95 f- Ehhez képest.
- 1. arra az esetre, ha az aláíráskor az aláírt összeg egész ellenértéké befizetettik:
- a) az 1917. évi nov. 15-től dec. 1-ig bezárólag történő aláírás esetén 91 K 25 f.;
- b) az 1917. évi december 1-től követő időben 1917. évi dec 14-ig bezárólag történő aláírás esetén 91 K 45 f.;

2. ha pedig a kedvezményes, részletekben történő fizetési módozat vétetik igénybe, az aláírás idő egész tartamára 92 K 25 f.

Részletfizési kedvezmény.

Az esetben, ha a 6% os, valamint 5 1/2% os járadékölcsönre aláírt összeg 10 koronát meg nem halad, az aláírás alkalmával az aláírt összeg egész ellenértéké befizetendő A 100 K-t meghaladó aláírásoknál ellenben a befizetés részletekben is teljesíthető Ez esetben az aláírás alkalmával az aláírt összeg 10%-a a biztosítékképen leendő és pedig készpénzben vagy megfelelő értékpapirokban A részletek pedig a következőköt fizendők:

25% a	1918. január 9-ig.
25% a	1918. január 29-ig.
25% a	1918. február 16-ig.
25% a	1918. február 28-ig.

Az utolsó befizetés alkalmával az aláírás hely a letét biztosítékot elszámolja, illetőleg visszazárja.

(Folytatjuk.)

Az országos főheremű gyűjtés fuvardíj kedvezménye.

A hadserg főheremű szükségletének ellátására megindított országos gyűjtés akció mind hatalmasab arányokat ölt. Serényl Béla gróf kereskedelemügyi minister díjmentes vasúti szállítást engedélyezett a vidéki állomásokról Budapestre. Ezeket a esomogokt azonban a hivalkozott ministeri rend-kezés értelmében csak akkor fogadják el díjmentes szállításra, ha a közösi előjárásokról, vagy iskoláigazgatóság adja fel Minden fuvarrel a tartalom-bevallási rovatban a következő jelöléssel kell ellátni: Az országos főheremű gyűjtés eredménye.

A gabna átvévi bizottság.

Acs József városi tanácsos hatósági kiküldötttel élen már megkezdette a bejárásbón működését. A VI-VII kerületben azonban kiküldötték hiányában még mindig nem vette kezdetét az átvétel, hol valószínűleg sok baja akad a bizottságnak, dacára, hogy az augusztus 1-15 közötti idő alatt jogosan felhasznált mennyiség a termésből leírható De sokat ettek meg az állatok, ami már kihágást jelent.

HIREK.

A Pfeifer-Markó tárlatról.

December 8-án nyílt meg a városbáza tanács-teremben egy igen érdekes kiállítás. Pfeifer Elek és Markó Lajos akadémiát végzett festőművészek és középiskolai tanárok legújabb ipűveiből. A két fiatal jeles művész ember, kiket a fővárosi művész körökben már nagyon jól ismernek legjava alkotta foglalkozásuk ipűveit. Összesen vagy 100 darab festmény, rajz és metszet.

Ezen művészeti eseményt még érdekesebbé teszi az a körülmény, hogy a 20-as honvédelmi hadimuzéum is itt kerül bemutatásra. Főbb vitrináiban elhelyezett hadi ereklye, fegyver, tornélmei nevezetességi nyomtatványok stb. lesz itt művészeti elrendezésben látható. A tárlat alkalmával egy-két matiné és művészeti előadás is lesz. A fiatal jeles művészek képei eladásra is kerülnek, a jövedelmén részben a rokkant alap javára megy.

A Hadsegélyző estje.

Nagy arányú előkészülettel készül a helybeli Hadsegélyző nov. 24-iki estje. Az est egyike lesz a legszebb látványosságoknak, amely valonkor városunkban volt. A szép táncok mellett művészeti szintű zené is ösztön gyönyörűségben fogja részvenni a hallgatóságát. A nagy est jövedelmén katonánk karácsonyi szeretet adományának céljára szolgát. A nagy műveltséget kezegette est ícint nemcsak városunkban, hanem vármegyénkben is igen nagy érdeklődést mutatkozik; s ez köztudatunk biztosítja az érkező siker mellett az anyagát is.

Tisztelegő küldöttség

Indult székelyországi városunkból új püspökünk udvözlésére Veszprémben. A küldöttséget a közgyűlés delegálta. A nyolc tagú küldöttséget Dr. Sabján Gyula polgármester vezette. Ünneplésége előtt városunk küldöttsége esztörtökön tiszteleg. Brós a rományok, hogy új püspökünket hamarosan udvözlözhettek városunkban és tisztelegés után.

Egyfőtört virágzás!

Katonák hívták. Kicsi volt az Isten adta, csak ötödik éves, de oly kedves, hogy mindenki kedvelte. Megtetszett az Urnak is a elvite magához az angyalkó seregő a bányások szőlők és testvérek nagy fájalmára. Atyja Németh Mihály polg. isk. rajzárna sírátja benne legkedvesebb gyermekét, ismerőit pedig kedvenceket, kinek emléke élni fog lelökben.

Halalozás.

Pickel Ferenc nyugalmazott posta- és távirtdal felügyelő folyó hó 13-án reggel 7 órakor életének 74-ik boldog házasságának 33-ik évében váratlanul elhunyt. Temetése esztörtökön délután ment végbe, a nagyközönség részvétele kísért a jöleklő öreg urat utolsó útjára.

Köszönetnyilvánítás

Hát; köszönetnek nyilvánított Kolin Sándor pacsi kereskedőnek, ki a Hadsegélyző estélyére, a terem fötése céljára, 20 pengő szent adományozott Hadsegélyzők.

Hadközlönyjegyzések a postánál.

A nagykanizsai postahivatalok főnöksége ezton közli, hogy a hadközlönyjegyzések a központi postahivatalban (az emeletlen lévő postakárkép-pénzárki helyiségben) eszközölhetők.

Árpa szemet

talált multkor a sörben egyik munkatársunk. Érdekes az idők szellemére ez az árp szem. Régebben a borban talált szőlőszemet az ember. S akkor sok mindenféle anekdota keringett erről. Biztosra vettük, hogy az a bor, amelynek valódiságát kellett bizonyítani ama bizonyos szőlőszemmel, nem tőlük termet. Hiszen az egyzest keresmáros a pünetorokban kéznél is tartott egy csomagban szőlőszemeket s ezzel árval borának eredetisége, jósága mellett Most bor reinget terem. S jó bor is van elég. A sör esertől szerepet tehát e tekintetben a borral Most a sör rokonságát kell bizonyítani az árpával. Ennek a genealogiának törvényesítésére szolgál az árp szem. De uramfia, mi lesz velünk, ha eztonal a sör hit leítésére minden főbába egy arpaszem járul? Talán akkor mégis jobb volna árpából csinálni a sört, mert ilyenképen is reinget árpá fog el csak azért, hogy valamiképen is gondolja a fogyasztó, igazi árpaélet szik. Az az árp szem tehát a szuszgeráló erő, amelynek feljuttatnia kell a mai sör rozsa-gát.

ROSENTHAL JAKABRÓL

a mult számunkban írtuk. Jöretünk jöteköny ágával szemben a köz háladóját. De hírtükbe — sajnos — nagy sajtóhiba eszszott be. És pedig az írtuk, hogy Rosenthal Jakab ur 25 kg köszenet adományozott a me-nekeltnek. Ez most köszenés szerzőnk írtuk le, hogy 25 métermássa köszen a adott 25 esztől a me-nekelt; közli Az adomány nagy-sága megérdemli s az adakozó ánzetel-sége megérdemli a multkor hibánk jövetelét.

Országos fémösszeírás lesz.

A fővárosban már vége felé közelekl a fémösszeírás és ezt most országosra is végrehajljuk a honvédelmi miniszterium 19339 eln. 20. b. 1917. számú rendelete alapján, amely a háztartásokban, üzletokban, és ipari vállalatoknál található fém tárgy-keszletek pontos összeírását rendeli el. Külön fémösszeírásokat kell kitölteni minden háztartás; minden ipari és kereskedelmi üzem tulajdonosának és minden háziúrnak. Az összeírólapokat pontonon és lelkiismeretesen kitöltve 8 napon belül kell visszajuttatni az illetékes városi hatóságnak, amint is inkább, mert a kormány a fémösszeírás lelkiismeretes teljesítését büntető intézkedésekkel biztosítja. Ezek a büntető intézkedések a bejelentett fém tárgyak beszolgáltatására is kiterjednek itt az utolsó alkalom arra, hogy azok a késedelemzők, akik eddig bármily okból kifolyólag még nem adták be önként hadifém tárgyukat, most beszolgáltatásuk azokat a hivatásos hadifémbevitel-helyeknél. Nevezek a késedelemző beszolgáltatás, hanem a fémkeszletek hiányos bevallása, elhallgatása vagy elrejtése is súlyos bajok és kellemtelenségek okozójává válhat, mert főmrazikákat fognak tartani és a lehető legerősebben fogják ellenőrizni, hogy beszolgáltatták-e mindenki számára kötelezett fém tárgyait.

Sok kellemtelenségtől óvja meg magát tehát mindenki, aki a még rövid ideig tartó önkéntes fém-beszolgáltatás ideje alatt beadja az igénybevert fém-keszleteket a löszergyártás céljára.

Hamis mérleg.

Mindig erősebb a panasz, hogy a számmérleg sok esetben nem pontos a és számkereskedőknél. Hogy meggyőződjék a közönség, pontosan megkapta e a megrendelt mennyiséget, leghelyesebb, ha a városbáza utáná mérlet Tegnap is megtörtént, hogy a 16 métermássa köszen helyett, amelyet egy ismerősünk megrendelt, minden métermássából 14 kg hiányzott Most még elhallgatjuk a számkereskedő nevet, de egyszerűsített felhívjuk rendőrségünk figyelmét a hibás számmérlegre. Talán néha nem ártana utáná nézni, hogy is közelik a mérleget az amogy

is drága szénarásításnál Mi tudjuk, hogy a vizsdaés itt napirenden van s ide is példa statuálás kell, hogy a törvénytelenség megszűnjék.

Elveszik az orosz foglyokat.

A mezőgazdasági munkáshiány folytán a miniszter rendelkezés mindazon orosz hadifoglyok, kik nem mezőgazdaságban vagy szakmunkában vannak alkalmazva a gazdától megvondandók s mezőgazdasági munkára utalandók s csak mint ilyenek használandók.

Vasárnap d. u. 3 óraker pedig valamennyien a városbázhöz orvosi vizsgálatra küldendők. Fogoly nyílt.

A vasuti tolvajlások ellen.

Az utóbbi időben gyakran előfordult, hogy a vasutakon és a postán egyes szállítmányokat, különösen élelmiszert és ruházati szállítmányokat megdézsmáltak. Serényfi Béla gróf kereskedelemügyi miniszter most szigorú intézkedéseket tett, hogy az ilyen esetek előfordulása a jövőben megakadályozassék.

Szabad lesz dohányt termelni.

Mint a Fejérmegyei Napló írja: a pénzügyi miniszter a jövő évben megengedi, hogy minden gazda tisz megyszőlő területen, a saját céljaira dohányt ültethessen.

AZ EST

haditudósítással olvasz győzelmeinkről.

Abban az országban, amikor megindult a diadalmas offenzívák az ólász ellenség ellen: Az Est intézkedett, hogy a kiterjedt haretör minden postájáról külön haditudósítást küldjön jelentés győzelmes seregeink előnyvonulásáról. Hat helyről ontották távirataikat Az Est haditudósítói és így természetesen Az Est tájékoztatta a leggörösalban és legkimerítőbben az olvasóközönséget az olasz haretör eseményeiről. Az Est nek e megszervezett haditudósítói kara jó munkát végzett és versenyzett Az Est hatalmas külföldi haditudósítói karával, amely ugyancsak alaposan tájékoztatta Az Est olvasóit arról a lesújtó hanglatról, melyre győzelmeink az ellenség országokban keltek.

Szerkesztői üzenet.

H. S. Nem mindenben áll meg verse a mörteket. Sem tartalmilag, sem alitilag. Már jobbat is kapunk abból a forrásból. Üdv!

N. Az egész versében egy strófa talán jobb, de ez is csak egy félig megdés. Közlünk itt:

Gondolatom Hczád téved
Lelkembem szerelmed ébred.
Szemeimbe könny szivárog,
Mikor néman csenében járok.

Gyönyörködjék látni, ha minden áron nyomatásban szeretőt ébri versét. Próbáljon egyszerűbben írni.

TOBBEKNEK Tárcánk völez huzsainkról külön kiadásban is meg fognak jelenni és pedig művészi illusztrációk. A nagy papírhányt fájddalonnal érezték mi is S c sok mindent megmagyaráz.

„BERLIN“ nagymozgó színházban mindennap tartatik előadás csodaszép műsorral. A zenét egy elsréndő kiváló szalon zenekar szolgáltatja. Minden 3-ik nap új remek műsor.

A Népkonyha

Hétfőn nyílik meg Erzsébet napján a Népkonyha, hol ezer és ezer szegény iskolás gyermek kap ingyen ebédet. Felkérjük a nemesszervi adakozókat, hogy e humanus intézményt támogassák pénzzel és étellemmel.

MEGHÍVÓ.

A Király-Sörfőzde Részvénytársaság

t. részvényesei tisztelettel meghívotnak az 1917. évi november hó 24-én délután 4 órakor Nagykanizsán, A PESTI MAGYAR KERESKEDELMI BANK nagykanizsai fiókjának helyiségében megtartandó

XXV. évi rendes közgyűlésre.

N A P I R E N D :

1. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság jelentése.
2. A zárszámadások előterjesztése, a mérleg megállapítása, a tiszta jövedelem hovaordítása és a kifizetendő osztalék megállapítása, valamint az igazgatóság és a felügyelő-bizottság részére adandó felmentvény iránti határozathozatal.
3. Az alapszabályok 20. §-ának módosítása.
4. Igazgatósági választások az alapszabályok 20. §-a értelmében.
5. A felügyelő-bizottságnak egy évre való megválasztása.

Nagykanizsa, 1917. november 12.

AZ IGAZGATÓSÁG.

Azon t. részvényesek, kik szavazati jogukat gyakorolni óhajtják, sziveskedjenek részvényeiket szelvényeikkel együtt az alapszabályok 13. §-a értelmében legalább 3 nappal a közgyűlés előtt A PESTI MAGYAR KERESKEDELMI BANK főpénztáránál Budapesten, vagy ezen bank nagykanizsai fiókjának pénztáránál térítvény ellenében letenni, mely utóbbi helyen a felügyelő bizottság által megvizsgált és helybenhagyott mérleg, valamint az igazgatóság és a felügyelő-bizottság jelentései nyolc nappal a közgyűlés előtt a t. részvényeseknek betekinthezés végett rendelkezésre állanak.

Vagyon

Mérleg-Számbla

Teher

	K			f			K		f	
Sörgyári telepek és berendezések	1874510	26	Részvénytőke					3000000		
Ingatlanok	272000	—	Tartalékalapok:							
Pénztári készletek	43048	77	Rendes tartalékalap*	400000	—					
Értékpapírtárca	1397250	—	Értékpapírtárca	1000000	—					
Áruk és anyagok	150866	68	Folyó évi gyarapítás	150000	—					
Adósok	2184091	81	Adótartalék	200000	—					
			Ingatlan tartalék	50000	—			1800000		
			Fel nem vett osztalékok	1437	—					
			Hitelezők	586674	45			588111	45	
			Nyereség áthozat mult évről	39133	18					
			1916—1917. évi nyereség	503522	89			542656	07	
	5930767	52						5930767	52	

*Az igazgatósági indítvány elfogadása által a rendes tartalékalap 450000 koronára fog emelkedni.

Nagykanizsa, 1917. szeptember 30.

ZALAI KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deáktér 1.
Telefon: 182. — Hirdetéseket díjazás szerint.

Főszerkesztő:
Kemény László

Felolós szerkesztő:
Erős Sándor

Megjelenik hetenkint kétszer.
Előfizetési ára: Egy évre 10 kor, félévre 5 korona, negyedévre 3 korona 50 fillér. — Egyes szám ára 12 fillér.

A Nagykanizsaiak tisztelgése.

A Veszprémi Hírlap igen érdekesen írja le városunk küldöttségének tisztelgését az új püspök előtt:

Nagykanizsa város küldöttsége elhozta az ősi egyházmegye legnagyobb városának hódoló üdvözlését. A küldöttségben, melyet dr. Sabján Gyula polgármester vezetett, részt vettek: P. Börzsey Tivadar plébános, Horváth György főgimnáziumi igazgató, dr. Szekeres József körházi igazgató főorvos, Eperjesy Gábor földbirtokos, Halvax Frigyes kamarai alelnök és Halász József erdőmester. A polgármester üdvözlő beszédében rövid jellemzéssel rámutatván Nagykanizsa hitéleti és kulturális jelentőségére és jövő törekvéseire, a város közönsége nevében kérte Önméltóságát, hogy ezen nemes iparkodásukban engedje éreznők és tapasztaltnok magas jóindulatát, kegyes támogatását. Az ősi egyházmegye legnagyobb városa hódol ma Méltóságod előtt, — mondotta — hogy Főpásztorra előtt tanúságot tegyen hűhűségéről, a megyéspüspök iránt érző ragaszkodásáról és ama hő óhajáról, hogy Méltóságodat mielőbb falai között üdvözölhesse és köszönthesse.

Önméltósága válaszában biztosította a várost, hogy szíve összes hűveit, következőleg a kanizsaiakért is dobog. Meghatja a város ragaszkodása, hogy a nagy egyházmegye legszeleiről siettek őt felkeresni és meghatja az a tudat, hogy a legtöbb katolikus hívőt számláló város nemes küldöttséget fogadhatja. Különösen jól csett szívének a polgármester ama kijelentése, hogy hitéleti és kulturális tekintetben a város nemesak kér, de tudja és ismeri is kötelességet, melyet lelkesedéssel magának vall, s ez örömmel, reménységgel töli el a jövőre nézve, hogy a kanizsaiakban szent és hazafias kötelességtudásuk magasztalán álló hűveket és munkatársakat köszönthet.

A tisztelgés után nagy figyelemmel érdeklődött Önméltósága a kanizsai viszonyok iránt, majd ebédzen vendégül látta a küldöttség tagjait, kik elragadtatva a Főpásztor leereszkedő szívjóságától és városunk érdekességétől, a legjobb benyomásokkal eltelve vitték el a kanizsaiaknak a megyéspüspök ur üdvözlését."

HIREK.

Új püspökünk Nagykanizsán.

Mint hozzáink közel álló körből jelentik, új püspökünk városunk tisztelgését még e hónapban viszonzotta. Ismerve Önméltósága apostoli buzgalomát, ez alkalommal valószínűleg nálunk is szent beszédet és misét tart, hogy látogatása a lelkek világában annál maradóbb nyomot hagyjon.

Főispánánk szerepe.

Tudósítónk írja, hogy a zalaezerszegi úri-nők Mária Kongregációja Bošnják Gézáné Önméltósága védelgése alatt Arpdházi Szent Erzsébet tiszteletére nagy ünnepet rendez. Az ünnep fényes műsora elő Zalaezerszegen nagy érdeklődéssel néz az egész társadalom annál is inkább, mert az az első nagyobb szabású, jelentősebb kultur esemény csak főispánunk fenkelt lelki felelőse nevével kapcsolatos.

A szociális Misszió-Társulat

Magyarokai Szervezte, melynek mikéző tagjai r. katli. nők, pártoló tagjai azonban férfiak és más vallásnak is lehetnek — 7 hó 26-án d. a. 6 órakor tartja az alakuló közgyűlést megelőző összejövetelt a Szent Ferenceni zárdá fogadó termében.

Ez alkalommal Dr. Mutschbacher Edwin kir. törvényszéki bíró a Szociális Misszió-Társulat lényegéről, hivatásáról és a nők által végezhető társadalmi munka osztályozásánál követendő vezérlekről előadást tart és a Szervezet vez-tősége ez uton kéri az ügy iránt érdeklődő nemesszüi hölgyeket és urakat, hogy az összejövetelen minél számosabban megjelenjen szíveskedjünk.

Hadségélyező est.

Szombaton, 24-én 8 órakor lesz a Polgári Egylet nagyertermében a Hadségélyező est órádi estje. A gazdag műsor minden könyes igénynek megfelel. Debutál Welta Jolán operanékesnő Helai kisasszony fellépés elő a legnagyobb érdeklődéssel néz társadalmunk. Paradés száma lesz az estnek Záhorszky Zoltán bankfőnök, Peschek és Dr. Lukács piarista tanár-ongora hármása Fényes előzetet nyújt majd a szép ballet Nem eséklyé mértékben érdeklí Kossák és Peschek duntje közönségünket. Még sák szép meghatalnak már előjáróba a szombati estről, de nem akarunk eleje vágni az előzetes kritikával az est nagy sikerének. Az bizonyos, hogy ez az est is méltó lesz a Hadségélyező estjének gazdag és szép sikeréhez.

Különbön a követkző meghívó jelent meg.

A nagykanizsai Hadségélyező Estelője.

A nagykanizsai Hadségélyező haretéren kizdó katonák és helybeli sebsültek Karacsony szerezet-atománárya a Polgári Egylet nagyertermében 1917. évi november hó 24-én szombaton estélyt rendez amelyre Zalavármegye hazafias és áldozatkész társadalmának meghívja a Hadségélyező vezetősége.

Az estély kezdete este 8 órakor. Helyárak: emeleti páholy 40 K. oldalulók 10 K. 1—3 sorig

8 K. 4—8 sorig 6 K. többi sor 4 K. belépőjegy 2 K. Jegyek Kohn L. Lajos cég kereskedésében és az estély kezdete előtt a pénztárnál válthatók. Az ajtók a programm egyes pontjai alatt zárva maradnak.

Vége a tánciskolának.

Mayersberg Frida, Adorjáné a szombaton s vasárnap megtartott táncszórnyesekával fejezte be az idei szent. A táncanfolyam a legszebb erkölcsi eredménnyel záródott be. Mondanunk is fölösleges, hogy Adorjáné asszony is, megelégedetten hagyja el városunkat az erkölcsi siker nyomában járó anyagi haszon miatt, amelyet joggal érdemelt meg. S a táncanfolyam után még tart a gyermekbarándok tiszta korszaka, míg ezt is elsáprí minden öröm s fájdalom törője — az idő

Pfeiffer-Markó kiállítás.

Amint a múlt számunkban jeleztek Pfeiffer Elek, főgimn. kiváló tehetségű tanára s Markó rajztanár főhadnagy edet elejen a városház tanács-teremben kiállítást rendeznek festményeikből. A kiállítás városunk életében nevezetes momentum lesz. Mindkét izmos, tehetséges művészleik nagy-számu s valóban értékes képgyűjteménnyel vez részt a kiállításban, amely így igaz művelétté keszegetti közönségünket. A kifárasztás jövdeleme hűszas hónapok rokkantjaink alapját nagyobbítja. A kiállítással kapcsolatban egyszer — vagy kétszer művészi matiné is lesz s az ilyenformán a művészetek más ágát is bemutatja keretében, hogy annál tökéletesebbé tegye a látogatók gyönyörköd-tetését.

Hadségélyező olvasójelek.

Kedves és hasznos dolggal lepte meg a Hadségélyező Hivatal a magyar olvasó közönséget: a háború kiemelkedőbb epizódjait illusztrált olvasó-jelek adott ki az illusztrációkat: Heyer Artur, Juszko Béla, Éder Gyula, Helbing Ferencz, Dudits Andor és Tornai Gyula festőművészek rajzolták. Az olvasójelek nemcsak mint az olvasás hasznos és nélkülözhetetlen eszközei bírnak értékkel, de művészi nivójuknál fogva maradandó becsű háborús dokumentumok is. Az olvasójelek, melyeket a Hadségélyező Hivatal az árny és özyvek javára darabonként 20 fillért árul, kaphatók egy a Hadségélyező Hivatalnál V. Akadémia-utca 17. valamint az ország valamennyi jobb papir- és könyvkereskedésében.

Új tényszerű Olvaszorszában.

Olasz haretér. A Feltrétől délre emelkedő hegyvidéken Krausz tüzérek csapatai heves és az ózszakba is belenyúló küzdelemmel elfoglalták Quero falut és a Monte Cornellát. Az ellenség több mint 1000 foglyot hagyott kezünk között. A siker, amint tegnap további területnyeréssel kibővítettünk, fókint a búsult bosznia —hercegovina 2. gyalogezred és a német rohamosztagok elsámt rajntársításnak köszönhető, Galliótól északrafelre ismét több olasz támadás omlott véresen össze.

Az olasz katonai szakértők szerint az asiagiók fensíkon levő magaslati állásokat feltétlenül tartani kell, mert ezek a legutolsó védelemre alkalmas állások.

MEGHÍVÓ.

A Dél-zalai takarékpénztár részvénytársaság

Nagykanizsán.

1917. évi december hó 2-án délelőtt 11 órakor

SHYÁT HELYSÉGÉBEN

Rendkívüli Közgyűlést

tart, melyre a t. részvényeseket az alapszabályok értelmében tisztelettel meghívja

AZ IGAZGATÓSÁG.

Nagykanizsán, 1917. november 15-én.

A KÖZGYŰLÉS TÁRGYSOROZATA:

I. Igazgatósági javaslat a társulati részvénytököknek felemelése iránt és ezzel kapcsolatban az alapszabályok I. §-ának megfelelő módosítása.

A 7-ik magyar hadikölcsön.

II.

A befizetési elismervények kiállítására és a végleges címletek kiadása.

A befizetés alkalmával az aláíró fél az aláírási helytől pénztől pénztári elismervényt kap, amely a fél kívánságára 1918. január 20-tól kezdve a m. kir. pénzügyminiszterium részéről kiállított ideiglenes elismervényre fog kicseréltni, amennyiben eddig az időpontig a végleges címletek kiadhatók nem lesznek. A végleges címletek kiadására nézve, illetve a fél kívánságára kiadott ideiglenes elismervényeknek a végleges kötvényekre való kicserélésre nézve idejkorán hirdmény útján fog a felhívás közzétettni. A végleges kötvények kiadása költségmentesen ugyanazon a helyen fog megtörténni, ahol a pénztári elismervények, illetve a fél kívánságára kiadott ideiglenes elismervények kiadottak.

Az aláíró felek a címet besztásra irányuló esetleges kívánságukat a jegyzés,alkalmával az „Aláírási nyilatkozat”-nak erre a helyre megjelölt helyén kifejezhetik. Ily kívánság hiányában a jegyzet összege a legnagyobb címletekben fogják kiizgáltatni

A kölcsön felmondása.

A. m. kir. pénzügyminiszterium a kibocsátandó 6 $\frac{1}{2}$ -os, valamint 5 $\frac{1}{2}$ -os járadékkölcsönre vonatkozólag fenntartja magának azt a jogot, hogy előre közzétendő három havi előzetes felmondás mellett, a kölcsönt egészben vagy részben névértékben visszafizethesse. Azonban az esetleges felmondás a 6 $\frac{1}{2}$ -os járadékkölcsönnél 1922. augusztus 1-jét, az 5 $\frac{1}{2}$ -os járadékkölcsönnél pedig 1923. június 1-ét megelőző időre nem történhetik.

Betétek felhasználása.

A betéti őzlettel foglalkozó intézeteknél s más ily cégeknel 1914. évi augusztus hó 1. előtti hatáji könyvre elhelyezett, egyébként a moratórium feloldó rendeletben foglalt korlátozások alá eső betétek a

kibocsátásra kerülő kölcsönre történő befizetések céljaira — önrésztelleg a kikötött idők ópségben tartása mellett — teljes összegükben igénybe vehetők.

Azok, akik a befizetésekre pénzügyi betéteket kívánják igénybe venni, annak az intézetnél vagy cégnél, illetve annak az intézetnek vagy cégnél közzétételével tartoznak jegyezni, amelynél a betét el van helyezve

Különleges kedvezmény a hetedik hadikölcsönnél

A kibocsátásra kerülő 6 $\frac{1}{2}$ -os, valamint 5 $\frac{1}{2}$ -os járadékkölcsön kötvényeinek felhasználhatók lesznek a törvényhozás részéről előreláthatólag már a közel jövőben teendő intézkedések alapján kivetendő hadinyerességek fizetésére.

A hadinyerességek fizetésénél a kötvények — figyelemmel arra, hogy az aláírási ár megállapításánál a tölő kamatok is számításba vétettek s figyelemmel, hogy az aláírási helyek ótven fillár jutalékot szoktak a feleknek megítélni, — minden 100 korona névérték után a voltaképen kiadásai ár, tehát a 6 $\frac{1}{2}$ -os járadékkölcsön kötvényénél K 97.13 — 50 f — 96 K 63 f., az 5 $\frac{1}{2}$ -os járadékkölcsön kötvényénél pedig K 91.25 — 50 f — 90 K 75 f fog számításba vétetni.

Kölcsönnyújtás kedvezményes kamattal mellett a kibocsátandó kötvényekre.

A kibocsátandó kötvényekre az Osztrák-magyar bank és a m. kir. Hadikölcsönpenztár a kötvényeknek létezőlag lekötése (embardhozása) mellett a névérték 75% -áig, a mindenkori hivatalos váltóeszámitási kamattalban nyújtanak kölcsönt.

Ugyanekés a mindenkori hivatalos váltóeszámitási kamattalban nyújtanak náluk zálogul elfogadható érő papírokra kölcsönt, ha a felveendő összeg igazoltan a jelen felhívás alapján aláírt összegek befizetésére szolgál. A névérték kamattal kedvezményesen a meghosszabbított ily kölcsönök is részválnak.

A fenti befizetési határidők alatt folyósított és

igazoltan a jegyzet összege történő befizetés céljaira szolgáló kölcsönök után a fél kívánságára a mindenkori hivatalos váltóeszámitási kamattal helyett évi 5 $\frac{1}{2}$ -os állandó kamattal biztosítottak.

Az aláírók kívánságára a kibocsátandó kötvények a szolvények beváltásával megbízott hivatalos beraltóhelyek 1919. június 30-ig költségmentesen fogják megőrizni és kezelni,

Mindent megér a sikeres békekötés,

melyhez csak úgy juthatunk el, ha önbizalmunkat megőrizve, ellenfeleinket mindenütt legyőzve, mint eddig, is hősiösen, határozottan minden gaz ellenség ellen megvédelmezzük.

A leforgott hosszú időn keresztül megmutattuk elleneinkre, hogy szárazon, vízen, földön, nyárban esőben, hóban, fagyban, zivatarkan olyképen megálljuk lábunkat; nekülönbözn itthon is.

Az ántant minden fajta megismerkedett immár okleink súlyával, honvédeink bátorságával s a nemzet odaadó nemes önfeláldozásával.

Nem sikerült a frontokon legyőzni, de nem sikerült a kiéheztetés sem, mely a gyalogász Lloyd George agyában fogamzott meg ördögi módon.

S nem is fog sikerülni. Bátorságunk, kitartásunk nem fog lahódni. Ott lesznek a frontokon s ott lesznek mindnyáján a hetedik hadikölcsön jegyzésén is, hogy vi ez harcainknak meg legyen mindenök, anire csak szükségük van. Így és kerik el mihamar a békére s így látlatjuk szeretteitünket mielőbb itthon, között a fronton verek az antant bagázját maguk előtt eszeveszt futásba.

„BERLIN” nagymozgó színházban mindenap tartatik előadás esodaszé műsorral. A zenét egy őrszerű kiváló szalon zenekar szolgáltatja — Minden 3-ik nap új remek műsor.

Jegyezzen mindenki a hetedik magyar hadikölcsönre.

ZALAI KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deákter 1.
Telefon: 182. — Hirdetések díjazásában szerint.

Főszerkesztő:
Kemény László

Felolós szerkesztő:
Erős Sándor

Megjelenik hetenkint kétszer.
Előfizetési ára: Egy évre 10 kor, félévre 5 korona, negyedévre 3 korona 50 fillér. —
Egyes szám ára 12 fillér.

Nagy idők helyett békét.

Mérhetetlen suly és horderejű események folynak le, — a frontokon ép úgy, mint az országok bensejében. Az események tömege zavarbaejtően zúdul a ma élőkre és lehetetlenné teszi nekik, kifürkészni azt a pontot, amelyről a történethők célját és irányát áttekinthetnék. Az egész emberiséget meglátható megrázkódtatások és felforgatások, meg az óriási lehetőségek után itélve, melyeket a jelenkor méhében hordoz, ez az idő bizonyára megérdemelt a „nagy”, sőt a „legnagyobb” jelzőt, amelyről a történelem tud.

Amennyire büszkék is tán sokan a most élők közül a nagy időkre, épp oly szíves készsággel cserélnék fel azokat kisebbekre. S különösen az a legforróbb, a legáltalánosabb óhajlás, hogy a forrás, amelyből a nagy események fakadnak, — a háború, — végre elszikkadjon. Mindenek felett, minden magas és kevésbé magas politika felült áll a háború befejezése utáni epekedés. Végtelen, zabolázhatlan nyugalomravágyás vett erőt a fúradttá hajszolt emberiségben. S a legdicsőbb, a legérdekesebb hírek is elhalványulnak, ha nem csilán ki belőlük a közeli béke reménysugara.

Ilyen vigaszt — úgy látszik — az orszoroszági forrongásokból lehet meríteni. Bár ki jut is hatalomra a nagy orosz birodalomban, az orosz nép szenvedélyes békekövetelését el nem fojthatja. Van okunk remélni, hogy az oroszoknak hódiasokróli és hadikárpótlásokról lemondó békehajlandósága visszhangra talál a középeurópai hatalmak irányadó köreiből. Semmi sem szál emellett, hogy a vezető államférfiaink ebben a tekintetben korábban nyilvánított véleményeiket megváltoztatták volna. Ma épp úgy, mint azelőtt, nincs sem politikai, sem diplomáciai, sem bármilyen más akadály, mely megmáshíthatná készségünket arra, hogy mindenkit kielégítő, senkit meg nem alázó békét kössünk.

E készségünk lehetne az az ideális pont, mely köré a hadatviselő népek békére irányuló törekvései sorakozhatnának. Rajtunk nem mult, hogy a megegyezés késik; leginkább az hozta halasztotta a háború végét, hogy ellenfeleink békekészségünk ösztönzésében kétkedtek. Most azonban a német birodalomban végbemenő politikai

újjaalakulás, mely a békebarátok nyilvánvaló győzelmének, tekinthető, eloszlathatja a bizalmatlanságot. A kijelzés arra, hogy a háború furiáját elűzűr, sohasem volt nagyobb, mint most, amikor a központi hatalmak tagadhatatlan békehajlandósága párosul az ellenséges haderők tagadhatlan gyengülésével. Iránytadó férfiak feladata megtalálni és kimondani a megfelelően értelmezés ördögűző formulát.

Hatósági cipésműhely Kassán.

62 K egy új férfi cipő, 12 K egy pár talpalás.

A beköszöntött esznya esős őszi idővel sok szegény embernek, hivatalnoknak és családapaának vált borossá az arca a gondolt; honnan szerezek magam nagy vagy családomban cipőt telire a mostani lehetetlen árak mellett?

Mint az isteni gondviselés érkezett Kassa város hatóságának intézkedése, mely hatósági cipésműhelyt létesített és amely 1. hó 13-án már meg is kezdte üzemét.

Kassa városa törvényhatósága már régebben foglalkozott ezzel az ügyvel és megbízta Rozsics Jenő városi főszámvévt, hogy tanulmányozza az országban már működésben levő hatósági cipésműhelyek szervezését Rozsics Jenő főszámvévt teljes ambícióval vette kezébe az ügyet és a tanulmányozás után a borkörpöntal érintkezésbe lépett, annyi hőrt tudott szerezni, hogy sok ezer ember cipőznákságot lehet kielégíteni.

A tanács az új cipők, fejledek és talpalások árát a következőleg állapította meg:

	Uj cipő	Békecipő	Talpalás
Férficipő 43 számig	62	32	12
Férficipő 43. számától felj.	66	34	14
Női cipő	60	30	11
Gyermekcipő 25—30-ig	39	18 50	7 50
Gyermekcipő 31—36-ig	49	25	9 00
Férficsizma	—	—	14

A hatósági cipésműhelyt mindenkinek igénybe veheti, de elsősorban a hadiárak és övezetek, — rokkantak, hadiségélyesek és azok családtagjai, továbbá járókany intézmények, városi alkalmazottak, munkások, kisiparosok és kisiparkezők, a szegényebb sorsú magánalkalmazottak és azok családtagjai. Ezek családtagjainak megfelelően évi igazolványt kapnak. Minden családtagnak négy havonként egy pár talpalás és évenként egy pár cipőre van igénye, melyet az igazolványon estenként bejegyeznek. Elvezett utalványt semmi körülmények között sem pótolnak újul.

Az anyag beszolgáltatása esetén bárki igénybe veheti a hatósági üzemet és az elkészítési árakra vonatkozólag egy más tarifa rendelkezik.

Igazán örülünk, hogy a hatóság végre oly do-

loggal állt elő, mely csak osztatlan elismerést keltethet és reméljük, hogy a jövőben a bargonys- és zivárllás terén is meg akar és meg fog lépni bennünk valami sikerült intézkedéssel, mely a mostani bajokon segíteni fog.

És mi? Óh nálunk ez felesleges. Nálunk mindenre a legjobb tapasz a jegyfűzet, mely meggyógyít mindent.

HIREK.

Nagy bűnök.

Sokféle alkalom adódik arra, hogy valaki ma-nap hazafias kötelességének áldozék. S különösen hangzik, hogy a nehéz idők e feltörülő körülményei nemcsak nem tanították meg az embereket arra, hogy mi a kötelességük, hanem az „önzés annyira rá” jára tette az emberek nagy részét, hogy némelyek önfeláldozó kötelességeljesítésével szemben ezrek tételessége áll Szomoru jelenleg. S ez nemzeti közelmúlt nagygyő történetelmének a sötét oldala. Erdélynek magasatos fenségével szemben a bűnök sokasága, amelyek napról-napra elhatalmasodnak. Unottá s gyönlötté teszik ezek életünket. Még nincs orvosok-ellenk. A jobbak panasza, a gyöttrődő lelkek sóhaja mind eme bűnök eredménye. Kapzsiság minden téren. Ez a kalóda, amely szorongat mindentánnan. — Folytonosan benne élünk s nincs hatalom, amely bennünket szilpözö körmei közül kiragadna. Mintha ma ez lenne a főhatalom, amely a törvények fölött áll s megmosolyog minden intézkedést, ha az ellene irányul. A tisztesség és becsület pedig nyomorogva számlálja, miye van még, amit a rút önzés el nem ragadtott tőle. S várja, ma felhírnémnt és el, holnap a jótékonyági részvénytársaságok nyereszékedése más dolgomtól foszt meg s mindet a hazafii kötelesség igitse alatt. S nekik a hazafiai kötelességük? Érezetni a honfakkal, hogy háború van s itthon szenvedni, törni kell. Ezt a lehetetlen állapotot kelene megszüntetni s még életünket is szivesebben adnók hőseink a haza oltárára.

Huszasaink.

Mint mindig, úgy most is számottevő gyöngyre kúzó hadsergőnknek a mi huszas ezredünk. Most kaptunk egy lapot a dicső ezred tőrszólól. Ebből tudjuk meg, hogy a d'igo leverésében ugyancsak derékasan állja helyét a mi honvéd ezredünk. Píavend néz most farkasszemmel a dicső zalai ezred az olasz-szal és csak alkalomra vár, hogy rátámadjon a hit-szegő ellenségre s átvesse mostani állását. Ezzel azután be is vonulnak a miénk Velencébe, amely avárgzó vágyuk netovábbja huszasainknak, hogy a vizlátán épült város koróján minél dőcegebben mutatkozzék be a magyar erő Erdékes bakáink beszéde most, s ezt hamarosan táraorvontunkban közöljük — a mely azokról a tervezésekről szól, hogy is fog-nak élni Velencében.

Jegyezzen mindenki a hetedik magyar hadikölcsonre.

TÖRT HEGEDŐ HANGJAI.

(ASSZONYOMNAKI)

I.

*Íó volna! szép fejed, ha vállamra tennéd,
S elmondanád halkán, hogy szíved a régi.
Álmomod a mesét holdas királyiról,
Ki a boldogságot két szemcédn nézi.*

*Istenem! Hisz így is vége volna egyszer
Álomnak, kacagnak, csillogó mesének.
Istenem! Hisz így is boldogulatanságról
— Vagy halálról — szólna végén csak az ének.*

*Most, mikor az ajkad elveszett már nekem,
Most tünik csak szépnak mosolygó kék szemed!
Magam elő néve bús mesélő kezdek:
„... Volt ... hol nem volt végen ... elmúlt ...*

[Isten veled! ...]

KONCZ PISTA

A püspök a Legényegylethez.

A város köldökségével együtt csőtörtökön a kanizsai legényegylet elnöksége is a püspök elő járult, akit mint főelőnököt Horváth György főgimnáziumi igazgató elnök, üdvözölt. Az egyházfőjellem erre az üdvözlésre is meghatóan válaszolt s azon óhajának „dott kifejezést, hogy a Legényegylet melőbbi sikeres fejlődésnek induljon.

A Dél-zalai takarékpénztár rendkívüli közgyűlése.

A Dél-zalai takarékpénztár részvénytársaság Nagykanizsán 1917. évi december hó 2-án délelőtt 11 órák saját helyiségében rendkívüli közgyűlést tart, melyre a t. részvényeseket az alapszabályok értelmében tisztelettel meghívja az igazgatóság.

Nagykanizsán, 1917. november 15. ón.

A közgyűlés tárgyszóza: 1. Igazgatósági javaslat a társulati részvénytörvények felemelése iránt és ezzel kapcsolatban az alapszabályok 1. §-ának megfelelő módosítása.

Pfeiffer-Markó kiállítása.

A Pfeiffer-Markó kiállításon dec. 8-án Gyulai pótzászlópai parancsnok tartja a megoyitást. Markó főhadnagy pedig a huszások hadi muzeumának tartalmát ismerteti.

Schantz Odón előléptetése.

A király Schrantz Odón őrnagyot, a nagykanizsai 20. honvédpótzászlój volt kiváló parancsnokát alvezérségi léptébe előléptetett. Schrantz Odón a legutóbb a San-Gabriellen harcolt.

Előléptetett tényleges tisztok.

A Rendeleti Közlöny jelenti, hogy Dömös Gyula, Vadász István, Zsinitsky Sándor főhadnagyok százados, Sanwéber József, Perényi Sándor, Oszlók Kálmán, Horváth Károly, Bodizky Jenő és Bíró Zoltán főhadnagyokká lépnek elő. Kun Sándor gazdasági tiszt százados lett.

Toronyóráink.

Régi panasz már, hogy toronyóráink megbizhatatlanok Reggel-énk érik ennek különösen a hatása, amikor a toronyórák megbizhatatlansága miatt a gyermekek tömegesen jönnek rendetlenül az iskolába. Ideje lene, ha toronyórák járására rendőrségünk fordítana gondot s mindannyiszor az órák gondozóit megbüntetné, valahányszor azok kötelességüket pontatlanul végzik.

Fehérneműt a hadseregnek.

Akik értünk vértnek s ifjú életüket áldozták, azokról semmi körülmények között sem szabad megfeledkezünk. S most a Hadségélyző révén a hadseregnek kér hadvezetőségünk. Boross Ferenc főhadnagy fejtekte ki kedd este a mozgalom fontosságát a polgármester elnökelele alatt összejött ülésen. Adnunk kell tehát. Főelőlegünket oda kell vinnünk, ahol a fehérenemű váltás nem más névelő, mint az egész tisztálkodás, amelyet végezhet a hadban [levő] hadsereg népe. Az egyéni nézetek sokfőlétségét félre kell most tennünk s az ontelésen szép áldozatoként kell odavinnünk főlős fehéreneműnk, ahol ami biztonságunkért folyik a küzdelem.

A Hadségélyző estje.

Szombaton este pont 8 órák lesz a Hadségélyző estje, amelynek fejlődeme katonáink és sebesültjeink karácsonyi szeretetadományát szolgálja. Az est magas szántium művészele lesz, amelynek minden száma megérdemli az osztatlan dícséretet és elismerést. A próbákban is igaz gyönyörűség már a jelenlét. Annál nagyobb meglepetés éri a közönséget, amikor minden eredeti színpompájában mutatkozik be. Az estnek különben már nem kell reklám. A jegyek legnagyobb része már elkelt, ugy, hogy a rendezőség még néhány sor újabb hely beállítására kényszerült a nagy kereslet miatt. Több meglepetés is éri akkor a közönséget a programuszámok alatt, amelyek művészi szintájára való tekintettel az egyes számok alatt az ajtó zárva tartják. Közönségünknek tehát föltétlenül pontosnak kell lennie, ha nem akar egy-szám áruvetétől elesni.

Vigyáznai kell a piacon.

A piacon alig mulik el nap zsebmetszés nélkül, amelyet valószínűleg katonaszókevények követnek el. Az állomási zsebmetszésnél elesített katona bevallotta, hogy Nagykanizsán jelenleg négy notórius zsebmetsző operál katonaruhában. Valószínűleg ezek egyike lehetett, aki szerdán a piacon Dr. Villányi Henrikőn urasszony ridiküljét a borszajróly óly őnyesen vágta le, hogy Villányiú sokáig nem vette észre, hogy már csak a ridikül föléit szorongatja kezében. Amikor pedig a vakmerő tolvajlást észrevette, a tolvajnak hirtelre hirtelre szót volt.

Jótekönyiség.

Herczeg Fesztetich Taszló és neje Ófoméltsága újabbban 3000 koronát adományoztak keszthelyi jóteköny cénra. A Szociális Misszió egyesület keszthelyi szervezete, az Ifjungen tej és vele kapcsolatos egyéb jóteköny celti akció, valamint a hadiárak és özevények részére a keszthelyi ipari és gazd hirtelzövetkezet 1000—1000 koronával részesültek ez adományból.

Veszprém-megye káposzta ellátása.

Veszprém-megye 31 wagon káposztát kap az Élelmézési r. t. útján. Ebből veszprém városának is elég jut.

Lohetölég fával pótolják a szemet.

Az országos szénbizottság értésítette a polgármestert, hogy nincs kijárás arra, hogy a szén-zókegytel mind n irányban kielégíthető legyen. Tehát a közönségnek azon kell lenni, hogy fával pótolják a hiányzó szemet, továbbá, hogy a meglerő és érkező szénrel a feltele letakarcokosabban bánjanak. Elsősorban a kórházak látanak el, azután pedig a szegényebb néposztályokak kell ácsorgás nélkül a legné közhéletlenül mennyiségben szénhez jutni. Felhatalmazza a polgármestert, hogy az ipari üzemek, a katonaság, esendőségek és vasutak kielégülével, bárkitől zár alá vehesse szén-, brikett- és kőszén-készletét és azt a szénelosztó bizottságnak kiutalassa. A tulajdonos persze megfellelő kártérítést kap.

Nagy betörés Récisben.

Szombatra virradóra vakmerő betöréses lopás történt Récis községben. Eddig még ismeretlen tet-

tesek betörték Tóth József rédiesi gazda házába s onnan négyezer korona készpénzt, egy négyezer koronáról szóló hadikölcsön-kérvényt és egy takarékkönyvet vittek el. A tettesek az ablakot kifeszítették s azon át jutottak a szobába, hol senki sem tartózkodott. A másik szobában alvó házbéliek csak reggel vettek észre a betörést s nyomban jelentették az esetet az alsóelvámai esendőségnak, amely azonnal hozzáfogott a vakmerő tettes kinyomozásához.

A tettek beszélnék.

Már a rómaiak azt vallották: „Minden Demos-thenesnél szebben beszélt a tett.” Az események láncolata, a háboru eddigi sikerei a magunk részéről, fényes tanúságtételei annak, hogy hőseink nemcsak szavakban, de tettekben is beigazolták, hogy ezért a földért, ezért a mindent felőró ősi birtokért mindenképp megéltünk és fel kell áldoznunk semhogy ezen más gázoljon, vessen, arasson s szentésgéne-nitise meg ezen hantokat, melyeket ezer év óta oly sok honfőér áztott s a melyek alatt ősapánk hantjait nyugosznak s a hová bennünket tesznek amikor eltemetnek.

Mint a költő mondja:

„A nagy világon kívül minden számodra hely,
Áldjon vagy verjen aors keze itt élned a halnod kell.”

Ez termi meg a kenyeret számunkra, az azt hullatta verejtekkel a szántóvető arca s itt leszen esendős békés nyugvásunk ha majd kötelességünket, földi hivatásunkat befejezünk ismét visszatérünk.

Cselekedjünk, áldozunk fel mindent amit kíván a haza tőlünk.

Jegyezzünk a VII. hadikölcsönre annyit, amit csak nélkülözhetünk; így segítünk igazán a békéhez közelebb jutni mindenképp, kik ott a frontokon epvedő öhnyjárt óvóikat s élvezni a békés nyugalmat otthon, a zaratlan esendes eszládi békés életet.

Cselekedjünk, dolgozzunk s jegyezzünk a VII. hadikölcsönre mindannyján.

Jegyezzünk hadikölcsönt. Hadikölcsönt jegyezni hazafias kötelesség.

Legujabb hír a háboruról.

A Monte Melettától nyugatra ellentámadással visszavertünk olasz támadásokat. A Brenta és a Piave között az 1. császárvadászere és württembergi rohammal elfoglalták a Monte Fontana Secca és a Monte Spinucciát. A Montana Secca 200 alpinist elfogtak.

Keleten és Albániában nincs újsg.

A Veszprém főnöke.

Olasz harcnyalon: A Brenta és a Piave között tiroli császárvadászerek és württembergi csapatok rohammal elfoglalták a Monte Fontana Secca és a Monte Spinuccia csúcsát.

Ludendorff, első főszállásmester.

A berni konferencia.

Bern, nov. 22. Ma érkezett ide Huszár Károly magyar országgyűlési képviselő, akit Csernoch János hercegprímás bizott meg, hogy képviselje a konferenciát. A hercegprímást a németalföldi bizottság hívta meg a konferenciára.

A női zászlóaljakat feloszlatták.

Zürich, nov. 22. A „Zürcher Zeitung” egy orosz jelentés szerint a hadvezetőség, — szomszédos csapat-stekkel való ellenségeskedések miatt — kénytelen volt a női zászlóaljakat más frontszakaszra áthelyezni. A női zászlóaljakat fel akarják oszlalni.

„BERLIN” — Magyarország színházában mindennap tartatik előadás esodaszép műsorral. A zenét egy elsőrendű kiváló szalon zenekar szolgáltatja. — Minden 3-ik nap új remek műsor.